

World
Resources
Report

DAHA EŞİT BİR ŞEHRE DOĞRU

Daha Adil ve Sürdürülebilir Şehirler İçin 7 Dönüşüm

YÖNETİCİ ÖZETİ

Anjali Mahendra, Robin King, Jillian Du, Ani Dasgupta,
Victoria A. Beard, Achilles Kallergis ve Kathleen Schalch

WORLD
RESOURCES
INSTITUTE | ROSS
CENTER

YAZARLAR HAKKINDA

Anjali Mahendra, WRI Ross Center for Sustainable Cities'de Küresel Araştırma Direktörü olarak çalışan, kentsel arazi kullanımı, ulaşım ve iklim politikaları konusunda tanınmış bir uzmandır. Yaptığı araştırmalar, Küresel Güney'de temel hizmetlere ve altyapıya eşit erişimi ve kaynak açısından daha verimli ekonomik ve çevresel sonuçları amaçlayan şehirlerin kentsel büyümeyi nasıl yöneteceğine odaklanmaktadır. Dünya Kaynakları Raporu (WRR) serisinin en önemli yayını olan Daha Eşit Bir Şehre Doğru da dahil olmak üzere, WRI Ross Center'da yapılan araştırmaları yönetmektedir.

Robin King, WRI Ross Center for Sustainable Cities'de Bilgi ve İş Birliği Direktörü'dür. Ekonomisttir ve politik ekonomi, kentsel ekonomi, karşılaştırmalı kentsel gelişim ve kapsayıcı toplu taşıma odaklı gelişim (TOD) üzerine odaklanmaktadır.

Jillian Du, İklim ve Temiz Enerji Eşitliği Fonu'nda Araştırma ve Katılım Stratejistidir. Daha önce WRI Ross Center for Sustainable Cities'de Kapsayıcı Şehirler Araştırma Müdürü olarak çalışmıştır. Çalışmalarında, şehirlerin iklim değişikliğiyle mücadele ederken ve ekonomik fırsatlar sağlarken nasıl dirençli, adil topluluklar yaratabileceğine odaklanmaktadır.

Ani Dasgupta, World Resources Institute (WRI)'ün Başkanı ve CEO'sudur. WRI'in, insanların yaşamlarını iyileştirmek ve çevresel sürdürülebilirliği sağlamak olan vizyonunu iletirmek için çalışmaktadır. Sürdürülebilir şehirler, kentsel tasarım ve yoksulluğun azaltılması alanlarında saygı duyulan bir lider olan Ani, Hindistan'daki STK'lardan, Dünya Bankası'na kadar çeşitli kurumlarda yönetici olarak çalışmıştır.

Victoria A. Beard, WRI Ross Center for Sustainable Cities üyesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Profesörü ve Cornell Üniversitesi Mimarlık, Sanat ve Planlama Fakültesi'nde Araştırma Girişimleri Dekan Yardımcısıdır. Araştırmalarında, plancılara ve yerel halkın kentsel yoksulluk ve eşitsizliğine, temel kentsel hizmetlere erişime ve kent çapında dönüşüm yaratan süreçlere odaklanmaktadır.

Achilles Kallergis, New School for Social Research'te Yardımcı Doçent ve Zolberg Göç ve Hareketlilik Enstitüsü'nde Şehirler ve Göç Projesi Direktörüdür. The New School'un ve dünyanın dört bir yanından on beş araştırma kurumunun iş birliği olan Şehirler, Göç ve Üyelik Araştırma Platformu'nu koordine etmektedir. Araştırmaları, hızla büyüyen şehirlerde kentleşme, göç ve hareketlilik üzerine odaklanmaktadır. Yerel verilerin, hareketlilik üzerine nasıl yeni kanıtlar sağlayabileceğini ve daha iyi hizmetlerin sağlanması yoluyla düşük gelirli bölgelerdeki yaşam koşullarının iyileştirilmesine nasıl katkıda bulunabileceğine odaklanmaktadır.

Kathleen Schalch, Ulusal Halk Radyosu için küresel ekonomik kalkınma üzerine çalışan, Obama yönetiminde görev yapan ve şu anda WRI'daki araştırmacılarla çalışan gazeteci, yazar ve editördür.

KATKIDA BULUNANLAR: Emily Matthews, Maria Hart, Emma Pearlstone ve Maeve Weston

TASARIM VE DÜZEN: Shannon Collins, Rosie Ettenheim ve Carni Klirs

ÇEVİRİ: Yaren Yanık

ÇEVİRİ EDITÖRLERİ: Güneş Cansız, Çiğdem Çörek Öztaş

Önerilen Alıntı: Mahendra, A., R. King, J. Du, A. Dasgupta, V. A. Beard, A. Kallergis, and K. Schalch. 2021. "Seven Transformations for More Equitable and Sustainable Cities." World Resources Report, *Towards a More Equal City*. Washington, DC: World Resources Institute. <https://doi.org/10.46830/wri rpt.19.00124>. publications.wri.org/transformations-equitable-sustainable-cities **adresinden çevrimiçi olarak ulaşabilirsiniz.**

Önsöz

Gezegemizin yenilik ve üretim merkezleri olacak ve düşük karbonlu refah hedefini gerçekleştirecek başarılı şehirlere ihtiyacı var.

Henüz ihtiyacımız olan şehirleri inşa etmiyoruz. Her iki kişiden biri şehirlerde yaşıyor ve 2050 yılına kadar 2,5 milyar kişi daha şehirlerde yaşamaya başlayacak. Şehirler gayri safi yurt içi hasılanın (GSYİH) %80'inden fazlasını ve küresel sera gazı emisyonlarının %70'ini üretiyor. Şehirlerimiz büyüyor, büyüdükçe eşitsizlikler artıyor ve geçim kaynakları azalıyor. Kentsel altyapı, nüfustaki artışa ayak uyduramıyor. İnsanların temel ihtiyaçlarını karşılamak için çabalayan birçok şehirde, küresel kalkınma ve iklim sorunları giderek artan kentsel zorluklar haline geliyor. Sürdürülebilir bir gelecek, şehirlerin dönüşüp dönüşmeyeceğine bağlı. Şehirleri aynı anda daha refah seviyesi yüksek, daha eşit ve düşük karbonlu hale getirebilecek dönüştürücü değişime giden bir yol var mıdır?

COVID-19 salgını şehirleri harap etmiş ve var olan eşitsizlikleri ortaya çıkarmıştır. Kentlerdeki yoksul kesim, kendilerini korumak için basit önlemler bile alamadığından, hastalığa karşı çok daha savunmasızdır. Ve kaybedilen sadece hayatlar değil, geçim kaynaklarıdır. Salgın, çoğu zaman sosyal güvenlik kaydı olmayan milyonlarca insanı kentsel yoksulluğa itmiştir. Çöp toplayan, inşaat yapan, minibüs kullanan, sokakta mal satan ve ev işleri yapan 2 milyar kayıt dışı istihdam, birçok yerde büyümenin ve üretkenliğin tetikleyicileridir. Kayıt dışı istihdam ekonomiye tam olarak katılmadığında şehirler işleyemez. Şehirler bu krizden eşitsizlikle mücadeleye odaklanarak çıkabilir.

Artık daha sürdürülebilir bir kentsel gelişim zamanı. Küresel ısınmayı sınırlamak ve iklim etkilerine uyum sağlamak için dar bir penceremiz var. Enerjiyi kullanma, gıda üretme, arazi yönetimi ve şehirlerde yaşama şeklimizde radikal değişikliklere ihtiyacımız var. Ayrıca dirençlilik oluşturmaya çok daha fazla yatırım yapmalıyız. COVID-19 sonrası toparlanmaya yönelik yapılan trilyonlarca dolarlık teşvik harcaması, ekonomilerimizi sıfırlamak ve yeniden şekillendirmek için bize hayatımızın fırsatını yaratmıştır, ancak bu yeşil bir toparlanma olmalıdır. Bir sonraki krizlere hazırlıklı olabilmek için daha iyi planlanmış, daha adil ve sürdürülebilir şehirlere yatırım yapmalıyız.

Kentsel liderler, özünde eşitlik olan yeni bir yol çizmelidir. Tarih boyunca şehirler yeniliğin ve liderliğin kaynakları olmuştur. Bazı vizyon sahibi şehirler son yıllarda atılım yapmış; ancak çoğu şehir bilinen hataları tekrarlamış, eşitliğe önem vermeyen, güvenli olmayan, çevreyi kirleten bir büyüme yolunda kalmaya devam etmiştir. Şehirlerin planlama, yönetilme ve yaşama koşul ve alışkanlıklarının hızla dönüştürülmesi gerekiyor.

Bu sentez raporu, dünya çapında 160'tan fazla yazar ve hakemin altı yıllık çalışmasının sonucudur. Şehirlerde dönüştürücü değişimin nasıl ortaya çıkarılacağına dair bir yol haritası sunmaktadır. Herkes için refah yaratabilecek ve geçim kaynaklarını iyileştirecek öncelikli eylem ve yatırım fikirlerini sunmaktayız. Bu yol haritası Delhi veya Lagos için olduğu kadar Houston veya Madrid için de geçerlidir.

Bu araştırmaya başladığımızda, yetersiz kentsel hizmet alan kişilerin ihtiyaçlarına öncelik veren şehirlerin gelişip gelişmeyeceğini sorguladık. Cevap ise kocaman bir evet olarak ortaya çıktı. İhtiyacımız olan sürdürülebilir, eşitlikçi ve refah seviyesi yüksek şehirleri ancak eşitsizliği sona erdirmeye ve geçim kaynaklarını canlandırmaya odaklanırsak yaratabiliriz. Ve kaybedecek zamanımız yok.

Ani Dasgupta

Başkan & CEO

World Resources Institute

ÖNE ÇIKANLAR

- ▶ Küresel Güney'de farklı bir kentleşme türü yaşanıyor. Yetersiz kaynaklara sahip şehirler hızlı ve plansız büyüyor. Şehir sakinlerinin büyük bir kısmı kayıt dışı ekonomilerde çalışıyor ve kayıt dışı konutlarda yaşıyor.
- ▶ Küresel olarak 1,2 milyardan fazla insan, yani her üç kent sakininden biri, temel kentsel hizmetlerden (yeterli konut, ulaşım, su, sanitasyon ve enerji) yeterince yararlanamıyor. Şehirlerde farklı ekonomik ve sosyal durumdaki kullanıcı gruplarının kentsel hizmetlere erişim düzeyleri arasındaki farklılıkları ifade eden "kentsel hizmetler açığı" nı kapatmak, tüm şehre fayda sağlayıp, şehir çapında dönüştürücü değişimi başlatabilir.
- ▶ Eşitsizlik genellikle gelir düzeyindeki farklılıklar analiz edilerek ölçülür, ancak bu, sorunun yalnızca bir boyutudur. Temel altyapı ve hizmetlere eşit olmayan erişimin; yaşamlar, geçim kaynakları ve uzun vadeli beklentiler üzerinde gelir farklılıklarına göre çok daha büyük bir etkisi olabilir.
- ▶ Bu sentez rapor, "Daha Eşit Bir Şehre Doğru" adlı WRR serisinin sonuç çıktısıdır. Rapor, Küresel Güney'de büyüyen şehirlerin kentsel hizmetlere ve fırsatlara adil erişimi nasıl gerçekleştirebileceğini göstermektedir. Bunun yanında şehir bütününde, çevre bütününde herkes için refahın nasıl oluşturabileceğine de odaklanmaktadır.
- ▶ Altyapı tasarımı ve sunumu, hizmet sunumu, veri toplama, kentsel istihdam, finans, arazi yönetimi ve yönetim alanlarında ihtiyaç duyulan yedi önemli kentsel dönüşümü ortaya koymaktadır.
- ▶ Bu dönüşümler, karar vericilerin silolardan kurtulmasını, yeni koalisyonlar kurmasını ve yeni kaynakları, teknolojileri ve politika yeniliklerini benimsemesini gerektirmektedir. Yoksulluk ve iklim değişikliğiyle mücadeleye yönelik küresel çabalar, şehirlerin bu zorlukları nasıl karşılayacaklarına bağlıdır. Şimdi harekete geçme zamanı.

KÜRESEL GÜNEY'DE KENTSEL HİZMETLER AÇIĞI

COVID-19 salgını, güvende yaşamak ve çalışmak için imkana sahip olanlar ile olmayanlar arasında artan eşitsizliği gözler önüne serdi. Salgın, uzun süredir devam eden kentsel hizmetler açığının etkilerini daha da kötüleştirdi. Bu ayrımın bir tarafında, önemli kentsel hizmetlere ve altyapıya erişimi olan şehir sakinleri; diğer tarafında ise su ve sanitasyon, elektrik, yeterli konut, ulaşım ve diğer olanaklardan yoksun olanlar var. Kentsel hizmetlere yeterli erişimi olmayan kişiler için salgın önlemlerinden sık sık el yıkamak ve güvenli mesafeyi korumak gibi en temel önlemleri gerçekleştirmek bile neredeyse imkansızdı ve dolayısıyla salgının sağlık ve ekonomik dezavantajlarından daha çok etkilendiler. Aynı zamanda bu gruplar, şehirleri faal halde tutan en temel hizmetlerde ve üretim faaliyetlerinde çalıştığından; karşılaştıkları zorluklar tüm şehrin işleyişini de etkiledi.

Bu eşitsizlikler, özellikle Küresel Güney'in büyüyen şehirlerinde yayılıyor ve derinleşiyor. Şehir sakinlerinin çoğunluğu halihazırda kentsel hizmetlere erişim sorunlarından zarar görüyor ve kentsel nüfus arttıkça sorunlar da artıyor. Dünya genelindeki kent sakinlerinin yaklaşık üçte birini, düşük gelirli ülkelerde ise üçte ikisini temsil eden 1,2 milyardan fazla insan gecekondularda yaşıyor ve yetersiz hizmet alıyor. Geleneksel çözümler bu zorlu ancak dinamik bağlamlarda geçerli olmayabilir, bu nedenle yeni yaklaşımlara ihtiyaç duyuluyor.

Küresel olarak 2 milyardan fazla insan, COVID-19'un büyük bir kısmını yok ettiği kayıt dışı ekonomilerde çalışıyor ve sosyal güvenlik kaydı bulunmuyor.² Kayıt dışı istihdam, Kenya ve Hindistan gibi hızlı kentleşen ülkelerde, işgücünün neredeyse yüzde 90'ını temsil etmektedir.³ Birçok şehirde, hizmetlere eşit olmayan erişim ve güvencesiz istihdam, birçok kişiyi yaşamın en temel ihtiyaçları için her gün mücadele etmeye zorlamakta ve onları yaşamlarını iyileştirme şanslarından mahrum bırakmaktadır.

Kentsel hizmetlerden yeterince yararlanamayanlar, yalnızca salgınlardan değil, aynı zamanda ekonomik şoklar, çevresel bozulma ve doğal afetler gibi her türlü tehditle karşı karşıyadır. Ekonomik, sosyal ve çevresel krizlerin yaşanmadığı zamanlarda bile, kentsel hizmetlere erişim zorlukları, vatandaşlar arasında eşitsizliği artırmakta, dışlanmış ve savunmasız olanlara ise daha fazla zarar vermektedir. Bu koşullar, ilerleyen zamanlarda şehirleri yoksulluk döngüsüne,

düşük üretkenliğe ve sağlıksız yaşam koşullarına hapsedebilir ve herkesin yaşam kalitesini düşürebilir. Liderler kararlı bir şekilde hareket etmedikçe, bu eğilimleri tersine çevirmek şöyle dursun, durdurmakta bile zorlanacaktır.

Bilim adamları, şehirlerdeki büyüyen sosyal ve mekansal eşitsizlikleri çağımızın krizi olarak tanımlamışlardır. 2030'a kadar Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'na (SKA'lar) ulaşmak istiyorsak herkesi etkileyen bu krizle yüzleşmemiz gerekir.⁴ Bu gerçeği görmezden gelmenin sonuçları her zamankinden daha kötüdür. Bununla birlikte bu konuda yeterli çalışma yapılmamaktadır.

Refah seviyesi daha yüksek olan şehirler, hizmetleri iyileştirmek ve erişimdeki eşitsizlikleri çözmek adına bir dizi yeniliğe öncülük etmiştir. Ancak şehirlerin büyük çoğunluğu için bu fikirler ve atılımlar, düşük veya orta gelirli ülkelerdeki 3,4 milyar şehir sakininin çoğunu etkilememiştir. Bu şehirlere sunulan çözümler genellikle yetersiz, ilgisiz veya daha da kötüsü bu şehirler için zararlı olabilir. Refah seviyesi yüksek şehirlerin tecrübelerini tekrarlamak veya onların ayak izlerini takip etmek, düşük ve orta düzeyli şehirler için uygun olmayabilir. Dünya genelinde 4.200 şehirden (2010'da 100.000'in üzerinde nüfusa sahip) çoğu başarılı bir

yol bulamamıştır.⁵ Bu şehirler yaşam kalitesini, istihdamı ve dirençliliği artırmak ve karbon emisyonlarını azaltmak için aynı ihtiyaçlarla mücadele etmekte. Dönüştürücü değişime acilen ihtiyaç vardır ve birkaç şehir, zorluklara rağmen bunun mümkün olduğunu göstermiştir.

Araştırmamız şu soruya cevap arıyor: Dünya kentleşmeye devam ederken, Küresel Güney'de büyüyen şehirler, kentsel hizmetlere ve fırsatlara adil erişimi nasıl sağlayabilir ve bunu yaparken herkes için refah ve çevresel faydalar üretebilir? WRR serisi, *Daha Eşit Bir Şehre Doğru* bize cevapları veriyor. Beş yılı aşkın bir süredir, şehirlerin inşa edilme, yönetilme ve deneyimlenme biçimlerinde kapsamlı, kalıcı ve dönüştürücü değişiklikler yapmak amacıyla yol haritası geliştirdik (bkz. Kutu ES-1). Bu sentez rapor, bu çalışma üzerine kuruludur ve ortak konuları ve etkili stratejileri tanımlayan yeni analizler sunar. Rapor, sektörel araştırmamızı, detaylı vaka çalışmalarımızı ve şehirlerin gerçekte nasıl değiştiğine dair incelemelerimizi sentezliyor. Şehirlerin öncülük ettiği çığır açan yenilikleri belgeliyor ve yalnızca hangi çözümlerin en büyük önceliklerimiz olması gerektiğini değil, aynı zamanda bunların nasıl uygulanacağını da ortaya koyuyor.

KUTU 1: WRR Serisi, Daha Eşit Bir Şehre Doğru

WRI'da, ekonomik sorunların, demografik ve kaynak sorunlarının kentsel hizmetlerdeki boşlukları nasıl arttırdığını araştırdık. Ardından, kentsel hizmetlere ve fırsatlara (alan, konut, ulaşım, enerji, su, sanitasyon ve güvenli istihdam) adil erişim sağlamanın ekonomik açıdan daha refah sahibi ve çevresel olarak sürdürülebilir şehirleri oluşturabileceğine dair çok sayıda kanıt sentezledik (Şekil BES-1.1). Yedi **tematik belge**, dünya çapında şehirlerde etkili olduğu kanıtlanmış sektörel girişimleri vurgulayarak, gelişmekte olan şehirlere odaklanmaktadır.^a Yedi tematik belge, yazarların bu sektörlerdeki derinlemesine deneyimlerinden yararlanmaktadır. Tematik belgeler içerisine atık yönetimi ve telekomünikasyon erişimi dahil edilmemiştir; ancak bulgular, bu sektörlerin tartışıklarımıza benzer birçok kamu tedarik zorluğuyla karşı karşıya olduğunu göstermektedir.

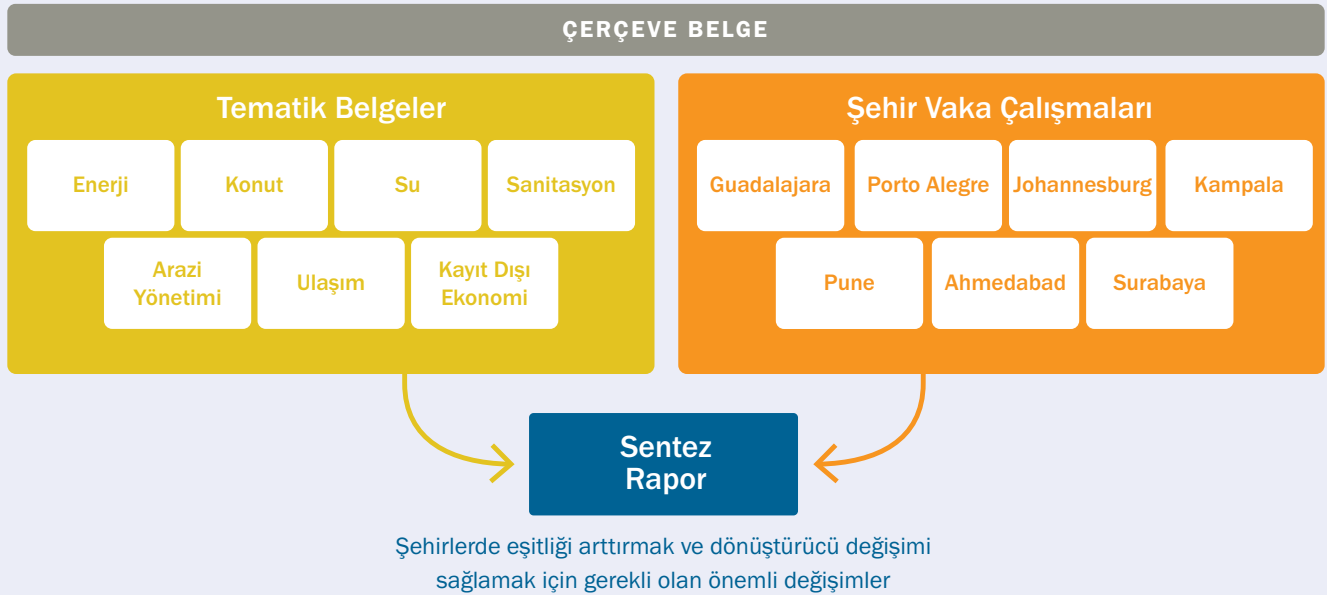
Şehir düzeyinde olumlu değişimleri **harekete geçiren, kolaylaştıran veya engelleyen** temel koşulları belirledik. Bununla birlikte, kentsel hizmetler açığıyla yüzleşmek, yalnızca daha iyi altyapı sağlamakla ilgili değildir. Aynı zamanda, şehir yaşamının temel alanlarını dönüştürmek ve değişimi destekleyebilecek

yeni bir dinamik yaratmak anlamına da gelir. Bu değişim sadece duraklayan ve artan değil, aynı zamanda dayanıklı ve dönüştürücü olan değişimdir.

Yedi **vaka çalışması**^b, eşitsizliklerle mücadele ederek dönüştürücü değişim için çabalayan ve bu dönüşümü başaran şehirlerin örneklerini sunmaktadır. Yedi farklı şehrin bu hedefe doğru ilerleyiş aşamasındaki deneyimlerini, elde ettikleri fırsatları ve karşılaştıkları kısıtlamaları belgelemektedir. Böylece, şehirler, değişimlerini gerçekleştirme yolunda birbirlerinin başarılarından ve başarısızlıklarından ders çıkarabilirler.

Bu **sentez rapor**, teori ve pratikte ihtiyaç duyulan önemli dönüşümleri belirlemekte tüm seriden elde edilen bulguları sunmaktadır. Rapor, şehirlerdeki hizmet ve fırsat eşitsizliklerinin ortadan kaldırılmasının şehir genelinde avantajlar yaratacağını göstermektedir. Büyüme ve gelişme yönünü sürdürülebilirliğe, ortak refaha ve tüm şehir sakinleri için daha iyi bir yaşam kalitesine doğru çevirebilir.

Şekil-1.1 | Bu sentez rapor, yedi tematik belgeden ve yedi vaka çalışmasından oluşmaktadır.

Not: Tüm yayın setine erişmek için lütfen www.citiesforall.org adresini ziyaret edin.

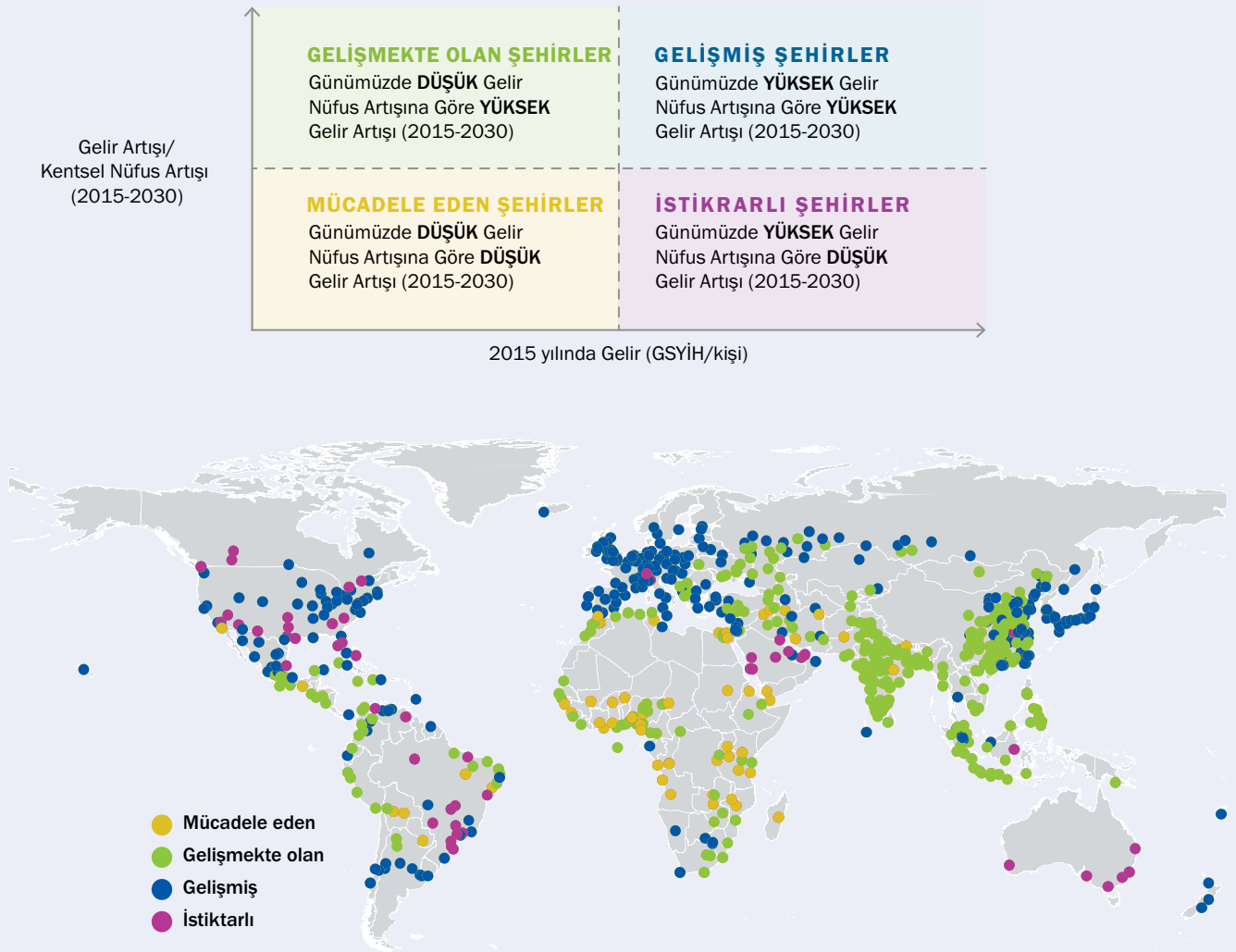
Ayrıca, en büyük zorluklarla karşı karşıya olan şehirleri belirlememize ve bu şehirler için en uygun yaklaşımları değerlendirmemize olanak tanıyan küresel bir şehir sınıflandırması geliştirdik ve her duruma uyan tek bir çözümün olmadığını kabul

ettik. Şehirleri 2015 yılı gelir düzeylerine göre ve 2015-2030 yılları arasındaki ekonomik büyümelerinin nüfus artışına ne ölçüde ayak uydurabileceğine göre grupladık (Şekil-1.2).^c

KUTU-1: Dünya Kaynakları Raporu serisi, Daha Eşit Bir Şehre Doğru (Devam)

Gerekli altyapı ve hizmetleri sağlamak için en çok yatırım yapması gereken mücadele eden ve gelişmekte olan şehirler, diğer şehirlerin yaptığı hatalardan kaçınmak ve iklim değişikliği

gibi riskleri de göz önünde bulundurarak kalkınma yöntemlerini değiştirmek için en büyük fırsata sahip olacaklar.

Şekil-1.2 | Mücadele eden, gelişmekte olan, gelişmiş ve istikrarlı şehirler bölgesel olarak kümelenmiştir

Notlar: a. Yedi WRR tematik belge şunlardır: Chen ve Beard (2018), King ve ark. (2017), Mahendra ve Seto (2019), Mitlin ve ark. (2019), Satterthwaite ve ark. (2019), Venter ve ark. (2019), ve Westphal ve ark. (2017); b. Yedi WRR vaka çalışması şunlardır: Abers ve ark. (2018), Das ve King (2019), Kamath ve ark. (2018), Lwasa ve Owens (2018), Mahadevia ve ark. (2018), Pieterse ve Owens (2018), ve Sarmiento ve ark. (2019); c. n = 769. Dikey çizgi, kişi başına düşen GSYİH'nin medyan değerini, yatay çizgi ise 1 değerini gösterir.

Kaynaklar: Oxford Economics, 2016; Beard ve ark., 2016.

EŞİT OLMAYAN BİR ŞEHİRDE YAŞAM DENEYİMİ

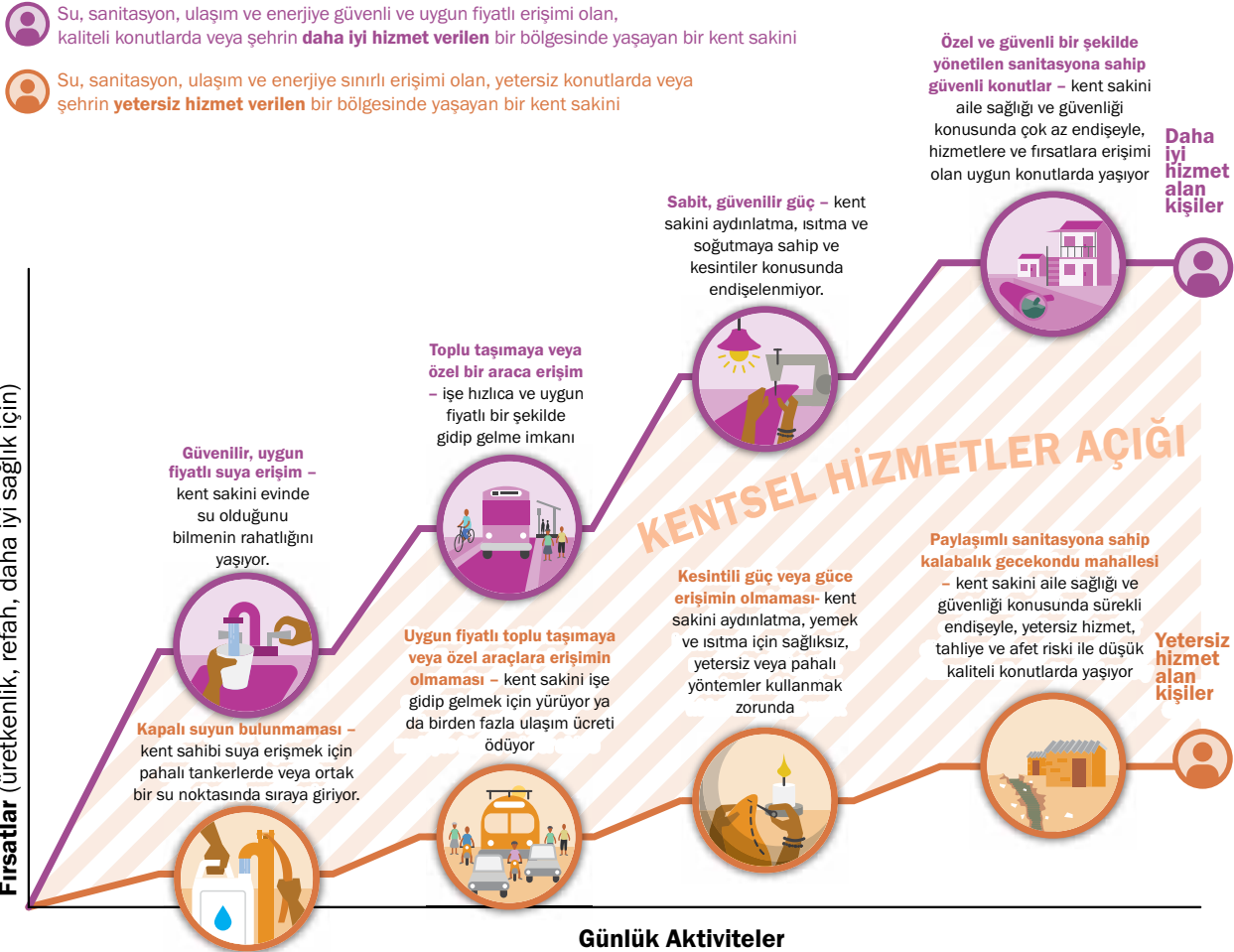
Çoğu araştırma, gelir farklılıklarını ölçerek yoksulluğu ve eşitsizliği analiz etmektedir, ancak bu durum, sorunun yalnızca bir boyutudur. İnsanların bir şehri deneyimleme biçimleri, güvenli ve uygun fiyatlı konutlara, temiz suya, yeterli sanitoryona, güvenilir ulaşım, istihdama, eğitim ve sağlık hizmetlerine ve diğer olanaklara sahip olup olmadıklarına bakılmaksızın hizmetlere ve fırsatlara erişimleriyle şekillenir. Temel altyapıya eşit olmayan erişimin; geçim kaynakları ve uzun vadeli beklentiler üzerinde gelir farklılıklarına göre çok daha büyük bir etkisi olabilir.⁶

Bu nedenle araştırmamız yeni bir yaklaşım benimsemiştir: kent sakinlerinin günlük yaşamlarında ve temel kentsel hizmetlere erişimlerinde karşılaştıkları sıkıntılara bakarak kentsel eşitsizlikleri incelemek.

Şekil- 1, daha iyi hizmet alan ve yetersiz hizmet alan gruplar arasındaki karşıtlığı vurgulamaktadır. Şekil, kentsel hizmetler açığının daha iyi hizmet alan gruplar için nasıl daha fazla fırsat yarattığını ve yetersiz hizmet alan gruplar için zaman, maliyet ve sağlık açısından nasıl daha fazla yük oluşturduğunu göstermektedir.

Şekil-1A | Hizmetlere erişimdeki eşitsizlikler insanların hayatlarının her alanını etkiliyor

Kentsel hizmetler açığı, günlük aktivitelerin neden bazıları için kolay, bazıları için ise bir yük olduğunu gösteriyor.

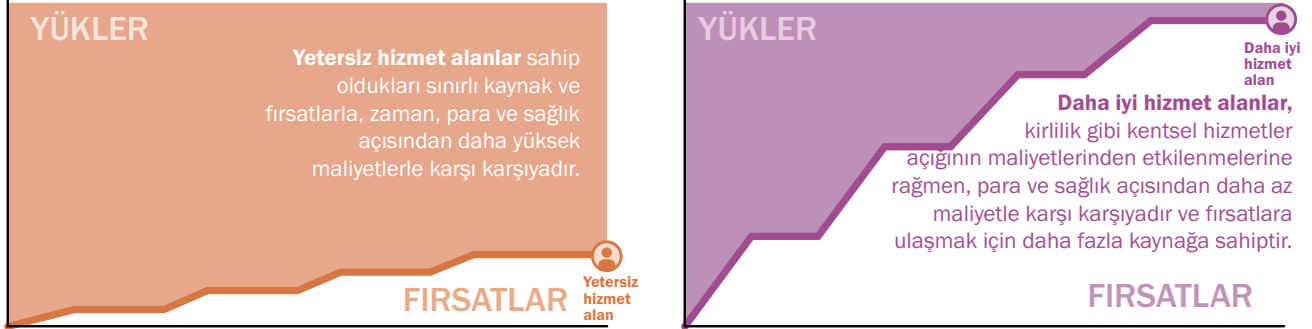

Not: Bu kavramsal bir diyagramdır.

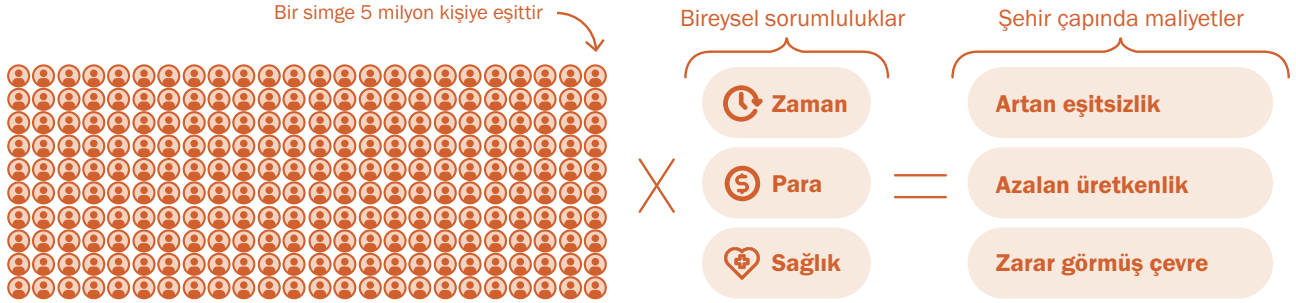
Kaynak: Yazarlar.

Şekil-1B | Hizmetlere erişimdeki eşitsizlikler insanların hayatlarının her alanını etkiliyor

Kentsel hizmetler açığı, yetersiz hizmet alanlar için daha ağır yüklerle neden olmakta ve onlara daha az fırsat yaratmaktadır.

Kentsel hizmetlerin toplam maliyetleri, kentteki herkesi etkilemektedir

Düşük gelirli ülkelerde her 3 kent sakininden 2'sini oluşturan 1,2 milyarın fazla kişi, küresel olarak yetersiz hizmet almaktadır.^a

Kentsel hizmetler açığının kapatılması herkes için faydalıdır.

Not: a. Bu rakam, yalnızca kentsel alanlardaki gecekondu sakinlerinin küresel nüfusuna ilişkin Dünya Kalkınma Göstergelerinden (2018b) alınan verilere dayanmaktadır ve bu nedenle, yetersiz hizmet alan kişilerin minimum tahmini sayısıdır. Gecekondu sakinleri, aynı çatı altında yaşayan ve aşağıdaki koşullardan bir veya daha fazlasına sahip olmayan bireyler olarak tanımlanır: İyileştirilmiş suya ve sanitasyona erişim, yeterli yaşam alanı ve dayanıklı konut. Kentsel gecekondu nüfusu hafife alınmaktadır, şehirlerde yetersiz hizmet alan kişiler, gecekonduda yaşamayan birçok düşük gelirli insanı kapsamaktadır.

Kaynak: Yazarlar.

Bulgularımız, kent sakinlerinin çoğunluğunun erişebildiği hizmetler ile ayrıcalıklı bir azınlığın erişebildiği hizmetler arasındaki muazzam farkı ortaya koyuyor. Küresel Güney'deki kentsel nüfusun yüzde 70'i (ve bazı durumlarda daha fazlasının) belediye altyapısından yeterince yararlanamıyor (belirli sektörel örnekler için Şekil 2'ye bakınız).⁷ Bu insanlar barınma, su, sanitasyon, ulaşım ve enerji gibi temel hizmetlere erişmek için kayıt dışı veya alternatif düzenlemelere güvenmektedir.

Kişilerin temel hizmetleri temin edebilmek için bireysel olarak harcadığı çabayı ifade eden "kendi kendine temin"⁸ kaynakları tüketir, çevreyi bozar, sağlığı tehlikeye atar ve eşitsizlikleri artırır. Kendi kendine temin; insanları, genellikle kontrolsüz olan gayri resmi pazarlara güvenmeye zorlar, bu pazarlarda kentsel hizmetlerin kalitesi ve maliyeti büyük ölçüde değişkenlik gösterebilir. Alternatif düzenlemeler yasa dışı, maliyetli veya sömürücü olabilir ve çevreye, bireylere ve tüm toplumlara ağır yükler getirebilir.

Kendi kendine temin en çok düşük gelirli kent sakinlerine zarar vermektedir. Düşük gelirli kent sakinleri su, sanitasyon, enerji ve ulaşım gibi temel ihtiyaçları karşılamak için her gün mücadele etmektedir. Aldıkları hizmetler de genellikle diğer belediye hizmetlerinden daha kalitesiz ve daha pahalı hizmetler olmaktadır.⁹ Ayrıca sadece gelir olarak değil, toplamda da daha fazla ödeme yapıyor olabilirler. Bu durum, onlara orantısız bir yük getirmekte ve, gelişme fırsatlarını da sınırlayarak toplumdaki gelir farklılıklarını derinleştirmektedir.

Yüksek gelirli kent sakinleri daha dirençli olabilir. Bu grup, evlerinde temiz su ve elektrik altyapısına sahip olan kent sakinleridir. Sularının temiz olmadığı veya aralıklı olarak aktığı durumlarda, ev içi su depolama tankları, su arıtma ekipmanı ve şişelenmiş su takviyesi yapabilir veya satın alabilirler. Elektrik düzenli olarak kesiliyorsa, dizel jeneratörler ve bunları çalıştırmak için yakıt satın alabilirler. Başkalarının katlanmak zorunda kaldığı zorlukların olmadığı, özel hizmet verilen yerlere taşınabilirler.

Kentsel hizmetler ayrımının keskin bir mekansal boyutu vardır. Planlanmamış veya çok az kamu yatırımı ile kötü planlanmış kentsel genişleme, genellikle gelir düzeyi düşük olan grupları kayıt dışı yerleşimlere veya arazinin ucuz olduğu şehrin çeperlerine yönlendirir. Bu da temel kentsel hizmetlerin yetersiz veya tamamen eksik olduğu uzun vadeli dezavantajlı bölgeler yaratır. Çarpık kentleşme ise kısır bir döngüdür. Mahallelere ulaşımı zorlaştırır; bu da şehrin tüm bölgelerinin yeterli altyapı ve hizmetlere erişimini pahalı ve zor hale getirebilir. Birden fazla hizmete erişimin olmaması insanlar için çok zorlayıcıdır. Bu koşullar altında yaşayan aileler sıkıntı çekmektedir. Ancak araştırmamız gösteriyor ki, çoğu vatandaş temel hizmetlere erişemediğinde yalnızca bireyler ve aileler değil; şehirde yaşayan tüm toplum sıkıntı çekmekte ve sorunla karşılaşmaktadır.

Şekil-2 | Kent sakinlerinin büyük çoğunluğu, şehirler tarafından sunulan temel hizmetlere ve fırsatlara uygun fiyatlı ve güvenli erişimden yoksun

Temel Hizmetler:

KONUT %67

Uygun fiyatlı ve güvenli konutlara erişimi olmayan kent sakinleri (2020)^a

ENERJİ %42

Elektriğe erişimi olmayan düşük gelirli ülkelerde kentsel nüfus (2017)^b

ULAŞIM %35

Veya düşük gelirli kişiler tarafından işe gidip gelmek için harcanan hane halkı geliri (2019)^c

SU %50

Küresel Güney'de suya erişimi olmayan 15 büyük şehirde nüfus (2018)^d

SANİTASYON %64

Küresel Güney'de güvenli olmayan bir şekilde yönetilen 15 büyük şehirde kanalizasyon (2018)^e

Önemli konular:

İSTİHDAM %50-80

Küresel Güney şehirlerinde kayıt dışı istihdam (2018)^f

ARAZİ %80

2018-2030^g yılları arasında küresel kentsel arazi alanındaki artış, yoksulların çoğunluğu hizmet verilmeyen çevrede yaşıyor

Not: WRR: *Daha Eşit Bir Şehre Doğru* serisinden bir analiz, 2016'dan 2019'a.

Kaynaklar: a. Dünya Bankası, 2018b; b. Dünya Bankası, 2016a; c. Venter ve ark., 2019; d. WRI, 2018; Mitlin ve ark., 2019; e. WRI, 2018; Satterthwaite ve ark., 2019; f. ILO, 2018b; g. Mahendra ve Seto, 2019; Seto ve ark., 2012.

MECVUT KENTLEŞME EĞİLİMLERİ EŞİTSİZLİKLERİ ARTIRIYOR

Günümüzde kentleşme hızı ve ölçeği emsalsiz boyutta ve kentsel büyüme düşük ve orta gelirli ülkelere kaymış durumda.¹⁰ 2050 yılına kadar dünyanın kentsel nüfusunun 2,5 milyar kişi artması ve artışın neredeyse yüzde 90'ının Afrika ve Asya'da meydana gelmesi beklenmektedir.¹¹ Küresel Güney ülkelerindeki kentsel nüfus, 2050 yılına kadar yaklaşık yüzde 75 oranında artacaktır. Dünyanın mücadele eden ve gelişmekte olan şehirlerinin çoğu da bu ülkelerdedir (bakınız Kutu-1).

Kentleşme ve refah artışı arasındaki bağ kopmaktadır.

Daha önceki yıllarda, kentleşme düzeyi ve gelir artışı arasında paralellik bulunurdu. Gelişen ekonomiler, kentsel sorunların üstesinden gelmek için gereken yatırımların finanse edilmesine yardımcı olmaktadır. Ancak bugün, bu bağlantı birçok düşük ve orta gelirli ülkede zayıfladı ya da koptu. En hızlı büyüyen şehirler şu anda en fazla sorunla karşı karşıya. Ve genellikle bu sorunlarla başa çıkmak için en az kaynağa sahipler. Durgun ekonomiler, zayıf kurumlar ve düşük kapasite ile sınırlandırılıyorlar. Şehirler, daha iyi altyapı geliştirmek ve kent sakinlerinin hizmetlere erişimini iyileştirmek için ihtiyaç duydukları gelirden yoksun. Bu durum yatırım çekmeyi ve ekonomik büyümenin teşvikini zorlaştırmakta.

Kayıt dışı faaliyetlerin artışı, ekonomik faaliyetlerin büyük bir payının hükümet düzenlemesi veya gözetimi olmadan gerçekleştiği anlamına gelir.

Kayıt dışı faaliyetler – kayıt dışı hizmet sunumu, kayıt dışı yerleşim ve kayıt dışı istihdam anlamında - Küresel Güney'in hızla büyüyen şehirlerinde yaygındır. Kentsel istihdamın yüzde 50 ila 80'i kayıt dışıdır,¹² ve küresel olarak tüm kent sakinlerinin yaklaşık yüzde 29'u kayıt dışı yerleşimlerde, gecekondu mahallelerinde yaşamaktadır¹³. Kayıt dışı faaliyetler, üzerinde daha az çalışılan ancak incelediğimiz en önemli konulardan biridir. Birçok şehirde, karar vericiler kayıt dışı faaliyetlerle yapıcı bir şekilde başa çıkmak için yeterli donanımına sahip değil. Çoğu zaman bu sektörü ve geçim kaynakları için buna güvenen kadın işçileri görmezden gelmekte veya engellemektedir.¹⁴

KENTSEL HİZMETLER AÇIĞININ ULUSAL VE KÜRESEL ETKİLERİ

Yoksullukla mücadeleye yönelik küresel çabalar, kentsel nüfusun hizmetlere ve fırsatlara erişip erişemeyeceğine bağlıdır. Birçok ülkede, yoksulluk giderek kırsal alanlardan kentsel alanlara kaymaktadır ve böylece tarihi eğilimlerden farklı olarak, yoksulların giderek artan bir payı kentsel alanlarda yaşamaktadır. Yoksulluk ölçümleri özellikle eğitime ve sağlık, elektrik, su ve sanitasyon gibi temel altyapıya erişimi kısıtlayacak şekilde gelirin ötesinde bir düzeye geçtiğinde yoksulluğun kentlerdeki payı belirginleşmektedir. Mevcut kentsel gelişim kalıpları, yoksulluğu giderek artan bir kentsel sorun haline getirmekte, kadınlar ve çocuklarsa bu koşulların yarattığı yükün altında daha fazla ezilmektedir.

Çevresel bozulma ve iklim değişikliği de kentsel sorunlarla bağlantılıdır.

Temel altyapı olmadan, planlanmamış ve çarpık büyüme, kent sakinlerinin yakıt için ormanları yakmasına, saatlerce trafikte beklemesine ve kanalizasyon altyapısı olmayan yerlerde kendi çözüm yöntemlerini geliştirmesine sebep olmakta. Değerli kaynaklar israf ediliyor, hava ve su kirliliği insanları hasta ediyor. Mevcut eğilimler devam ederse, Küresel Güney şehirleri 2050 yılına kadar kentsel karbondioksit emisyonlarının yarısından fazlasının salınımının sebebi olacaktır¹⁵ Buna ek olarak Küresel Güney şehirlerinin nüfusları da iklim değişikliğinin en ciddi çevresel risklerinden ve etkilerinden bazılarıyla karşı karşıya kalacak. Özellikle Afrika ve Asya'da düşük rakımlı şehirler ve kıyı şehirleri, yükselen deniz seviyesi yüzünden sular altında kalacak, daha şiddetli fırtınalara maruz kalacak ve uyum sağlamak için minimum kapasiteye sahip olacaklar. Bu şehirlerde bu risklere karşı en savunmasız olanlar kayıt dışı yerleşimler olacaktır. Bu şehirlerde altyapının çoğu henüz inşa edilmemiştir. Bu nedenle, bu koşullar uygun altyapıyı geliştirmek üzere kullanılırsa iklime daha dirençli bir büyüme için fırsat oluşturur.

Ekonomimiz, gezegenimiz ve ortak geleceğimiz için daha riskli olamazdı.

Bugün alınan kararlar yoksulluğu derinleştirebilir, fırsatları kaçırabilir ve kentsel hizmetler açığını tersine döndürmeyi gittikçe zorlaştıracak şekilde arttırabilir. Ayrıca, gelecek on yıllar boyunca bizi yüksek enerji tüketimine ve karbon emisyonlarına hapsedebilirler. Ancak bu kararlar doğru alınırsa, insanlar, şehirler ve çevre için dönüştürücü bir değişime yol açabilir.

DÖNÜŞTÜRÜCÜ DEĞİŞİM MESELESİ

Refah seviyesi yüksek şehirler ulusal ekonomik kalkınma için çok önemlidir. İnsanlık tarihi boyunca şehirler ekonomik büyümenin güvenilir öncülleri olmuştur. Yetenekleri bir noktada toplamış, fikirler üretmiş, üretkenliği artırmış ve yeniliği beslemişlerdir. Bütün ulusların zenginliğini arttıran iş, çalışma ve girişimcilik fırsatları sunmuşlardır. Ancak bugün, hizmetlere eşit olmayan erişim, bu büyüme üzerinde ölümcül bir engel olabilir.

Şehirlerde dönüştürücü değişim için yeni bir yaklaşıma ihtiyaç vardır ve kısa ömürlü, kademeli çözümlerin zamanı sona ermiştir. Çoğu sakini yoksulluğa hapseden sürdürülemez, eşit olmayan bir büyümenin ortasındaki şehirlere dar, sektörel yaklaşımlar yardım için yeterli olmayacaktır. Dönüştürücü değişim temelde daha insan merkezlidir. İnsanların yaşanmış deneyimleriyle başlar ve bunu sadece gelir veya karbon emisyonlarına odaklanmak yerine başarı metriği olarak kullanır. Dünyanın dört bir yanından, şehirlerin hizmetlere ve fırsatlara daha sürdürülebilir ve adil bir şekilde erişim sağlamaya nasıl başlayabileceği konusunda kanıt topladık.

Dönüştürücü değişimi takip etmek için, Küresel Güney'deki şehirlerin her zamanki gibi konudan çekilmeleri gerekecektir. Bu rapor, dünya çapındaki şehirlerden gelen çok sayıda yenilikçi strateji örneği

içermektedir. Kuruluşlar ve hükümetler, bir sektör, bir mahalle veya bir şehirde gelişigüzel bir şekilde fikirlere önderlik ederken ve yeni yaklaşımlar denerken, sorunun büyüklüğü ve geleneksel iş yapma biçimleri nedeniyle gerekli dönüşümsel düzeltmeleri yapamıyor. Bu raporda, sürdürülebilir kentleşmeyi yukarıdan aşağıya doğru anlamının ve uygulamanın yeni yolunu gösteren deneyimleri bir araya getirdik.

Dönüştürücü değişimi şöyle tanımlıyoruz: Birden fazla kentsel sektördeki kurumsal uygulamaları ve sonuçları iyileştirirken ve siyasi yönetimler arasında sürdürürken, kentsel hizmetlere ve fırsatlara erişimi artıran kalıcı bir değişim.¹⁶ Hizmetlere erişimdeki boşlukları gideremeyen altyapı ve yatırımlara daha fazla para harcamak yeterli olmayacaktır.

Bu sentez rapor, şehirlerin mevcut düşüşünü durdurmak için yapabilecek yedi dönüşümü vurgulamaktadır.

Örnekler aracılığıyla, bu dönüşümlerin mevcut yörüngeleri nasıl değiştirebileceğini ve daha eşit, gelişen ve sürdürülebilir şehirler oluşturmak için eylemlerin nasıl harekete geçebileceğini anlatır. Bu dönüşümleri yapmak, eşitsizlikleri azaltmak ve hizmetlere erişimi iyileştirmek, sektörlerle ve kurumlara büyük kar payları ve avantaj sağlayabilir, nüfusun geniş bir kesimi için yaşamı iyileştirebilir (bkz. Şekil-3).¹⁷

Örneğin, su ve sanıtasyona yatırılan her bir dolar, zamandan tasarruf sağlayarak, sağlığı iyileştirerek ve üretkenliği artırarak 4 ila 34 ABD Doları arasında fayda sağlar. Yetersiz hizmet alan nüfuslar için ulaşımın iyileştirilmesi daha güvenlidir, zaman kazandırır, trafiği ve hava kirliliğini azaltır, istihdamı ve ekonomik kalkınmayı destekler.¹⁹ Daha az elektrik kesintisi, üretimin daha az kesintiye uğraması anlamına gelir, bu da hem yasal hem de özellikle kayıt dışı işletmelerde daha yüksek üretime ve gelire yol açar. Kişi başına düşen elektrik tüketimi, bir şehrin kişi başına düşen gayri safi yurtiçi hasılası (GSYİH) ile pozitif ilişkilidir.²⁰

DAHA EŞİT, REFAH DÜZEYİ YÜKSEK VE SÜRDÜRÜLEBİLİR BİR ŞEHİR İÇİN SEKTÖRLER ARASI YEDİ DÖNÜŞÜM

Beş yıllık bu araştırma, şehirlerin kentsel hizmetler açığını kapatmasına ve sürdürülebilirlikle birlikte daha fazla eşitliğe doğru ilerlemesine olanak sağlayacak önemli dönüşümleri tanımlamamızı kolaylaştırdı. (bkz. Şekil-4). İncelediğimiz şehirlerin deneyimleri ve değişim hikayeleri benzersiz olsa bile, aktarılabilir ve genelleştirilebilecek içgörüler sağlıyor. Bu yedi dönüşüm geniş kapsamlı olmakla birlikte farklı yerel bağlamlara ve ihtiyaçlara uyarlanabilir. Dönüşümler birbirinden bağımsız değildir, aralarında bağlantılar vardır,

ancak her biri zihniyet ve uygulamalarda önemli bir değişimi temsil etmektedir. Şehirler için başlangıç noktası ne olursa olsun, bu dönüşümler, **hizmet sağlamayı yeniden hayal ederek, değişime izin vererek ve dışta bırakılanları dahil ederek** tüm kent sakinleri için yaşam kalitesini iyileştirmenin yollarını sağlar.

Bu dönüşümlerin her birini bir sonraki bölümde örneklerle açıklayacağız.

- ▶ **Dönüşüm 1: Altyapı Tasarımı ve Sunumu** — Savunmasız Grupları Önceliklendirmek
- ▶ **Dönüşüm 2: Hizmet Sağlama Modelleri** — Alternatif Hizmet Sağlayıcılarla Ortaklık
- ▶ **Dönüşüm 3: Veri Toplama Uygulamaları** — Kamu Katılımı Yoluyla Yerel Verileri İyileştirmek
- ▶ **Dönüşüm 4: Kayıt Dışı Kentsel İstihdam** — Kayıt Dışı Çalışanları Tanımak ve Desteklemek
- ▶ **Dönüşüm 5: Finansman ve Destekler** — Yatırımların Artırılması ve Yenilikçi Fonların Hedeflenmesi
- ▶ **Dönüşüm 6: Kentsel Arazi Yönetimi** — Şeffaflığı ve Entegre Alan Planlamasını Teşvik Etmek
- ▶ **Dönüşüm 7: Yönetişim ve Kurumlar** — Farklı Koalisyonlar ve İş Birlikleri Oluşturmak

Şekil-3 | Kentsel hizmetler açığını kapatmak, şehirler için faydalar sağlayabilir (sanıtasyon örneği)

Notlar: Tüm rakamlar ABD doları cinsindedir.

Kaynaklar: a. Weee, 2018; b. DSÖ, 2012; c. Lwasa ve Owens, 2018.

Hizmet Sağlamayı Yeniden Hayal Edin

DÖNÜŞÜM 1

Altyapı Tasarımı ve Sunumu

Savunmasız Grupları Önceliklendirmek

DÖNÜŞÜM 2

Hizmet Sağlama Modelleri

Alternatif Hizmet Sağlayıcılarla Ortaklık

Dışta Bırakılanları Dahil Edin

DÖNÜŞÜM 3

Veri Toplama Uygulamaları

Kamu Katılımı Yoluyla Yerel Verileri İyileştirmek

DÖNÜŞÜM 4

Kayıt Dışı Kentsel İstihdam

Kayıt Dışı Çalışanları Tanımak ve Desteklemek

Değişime İzin Verin

DÖNÜŞÜM 5

Finansman ve Destekler

Yatırımların Artırılması ve Yenilikçi Fonların Hedeflenmesi

DÖNÜŞÜM 6

Kentsel Arazi Yönetimi

Şeffaflığı ve Entegre Alan Planlamasını Teşvik Etmek

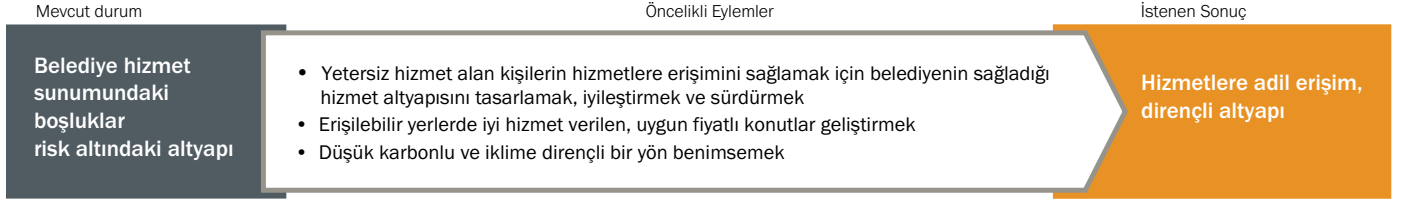
DÖNÜŞÜM 7

Yönetişim ve Kurumlar

Farklı Koalisyonlar ve İş Birlikleri Oluşturmak

DÖNÜŞÜM 1: ALTYAPI TASARIMI VE SUNUMU- SAVUNMASIZ GRUPLARI ÖNCELİKLENDİRMEK

Belediyenin sağladığı altyapı hizmetleri; savunmasız gruplara öncelik verecek, yarım kalmış işleri ele alacak, karbon kilitlenmesini en aza indirecek ve gelecekteki riskleri tahmin edecek şekilde tasarlanmalı ve sunulmalıdır.

Ne, Neden Değişmeli?

Kent sakinlerinin çoğunluğunun su, sanitasyon, ulaşım ve enerji gibi temel hizmetleri sağlayan belediye altyapısına erişimi ya sınırlıdır ya da hiç yoktur. Birçok şehirde, kentsel gelişme ile ilgili alınan kararlarda, şehirdeki yeni gelişme alanlarının nerede olduğu görmezden geliniyor. Çok sayıda insan, temel hizmetlerden yoksun kayıt dışı yerleşimlere veya şehrin yetersiz hizmet verilen bölgelerine akın ediyor. Bu insanların ihtiyaçları karşılanmıyor. Üstelik yetersiz hizmetin maliyeti de çok yüksek. Altyapı planlaması ve yatırımlar, sosyo-ekonomik olarak daha iyi durumdaki insanlara fayda sağlama eğiliminde. Örneğin, düşük gelirli kişiler işe gidip gelmek için çoğunlukla yürümek, bisiklete binmek veya toplu taşıma kullanmak zorunda. Ancak bu durumun tersine, yol kullanımının yüzde 95'inden fazlası (yol üstü park yeri dahil) genellikle motorlu araçlara tahsis edilmiş durumda.²¹ Güney Asya şehirlerinde ayda 25 kere, Afrika şehirlerinde ise her gün yaşanan elektrik kesintileri, en çok kayıt dışı firmalara ve yerleşimlere yük olmakta.²² Bazı durumlarda, hizmet altyapısının kapsayıcı bir biçimde genişletilememesinin sebebi, kayıt dışı arazi ve konut kullanımınıdır. Örneğin **Etiyopya'nın Addis Ababa** şehri, kanalizasyon şebekesini genişletmek için Dünya Bankası'ndan büyük bir kredi aldı. Ancak hizmet verilen nüfusun payı yalnızca yüzde 10'dan yüzde 20'ye yükseldi. Çünkü kamu hizmet kuruluşu, kanalizasyon hatlarını yalnızca arazi kullanım hakkını gösteren hanelere sunabildi. Şehrin neredeyse yarısının kullanım hakkı olmadığı için, çoğu hane atıklarını güvenli olmayan bir şekilde imha etmek zorunda kaldı.²³ Bu örnek, güvenli konut eksikliğinin, maliyetleri telafi etmek isteyen kamu kuruluşlarından hizmet almanın önünde nasıl bir engel oluşturduğunu göstermektedir.

Öncelikli Eylemler

1. Yetersiz hizmet alan kişilerin hizmetlere erişimini sağlamak için belediyenin sağladığı hizmet altyapısını tasarlamak, iyileştirmek ve sürdürmek

Yetersiz hizmet alan topluluklara yönelik kalite, kapsama alanı ve satın alınabilirlik konularında geliştirilecek iyileştirmeleri hedef almak herkesin yararına. Belediye hizmetlerine olan ihtiyaçları karşılamak, şehirleri daha temiz, daha güvenli, daha yaşanabilir ve daha refahlı hale getirebilir. **Sri Lanka'nın Kolombo, Uganda'nın Kampala ve Kenya'nın Nairobi** şehri, düşük gelirli mahallelerde su ve kanalizasyon şebekelerinin genişletilmesinin halk sağlığını ve çevreyi nasıl koruduğunu ve vatandaşların nasıl daha üretken olmasını sağladığını göstermiştir.²⁴ **Kolombiya'nın Bogotá ve Brezilya'nın São Paulo** şehri, şehirlerin önceliği özel araçlarını kullanan kişilere değil, yürüyen, bisiklete binen ve toplu taşıma araçlarını kullanan kişilere veren daha güvenli sokakları nasıl tasarlayabileceğini göstermiştir.²⁵ **Kolombiya'nın Medellín** şehri ise, teleferikler de dahil olmak üzere güvenli, uygun fiyatlı, farklı türlerdeki toplu taşıma hizmetlerine yatırım yapmanın, trafiği nasıl azaltabileceği ve çeperde yaşayanlarla şehir merkezindeki işler arasındaki ulaşımı iki saatten 30 dakikaya nasıl indirebileceğini göstermiştir.²⁶ Şehirler, yenilenebilir enerji kaynaklarını artırarak temiz, uygun fiyatlı, güvenilir enerjiye erişimi iyileştirebilir. Örneğin, **Hindistan'ın Bengaluru** şehrindeki güneş fotovoltaik sistemleri,²⁷ ve **Kenya, Tanzanya ve Uganda'daki** şehirlerdeki güneş enerjisi projesi²⁸, hava kirliliğini ve karbon emisyonlarını azaltırken, enerjiye erişimi artırmış ve yoksul haneler için maliyetleri düşürmüştür.

2. Erişilebilir yerlerde iyi hizmet verilen, uygun fiyatlı konutlar geliştirmek

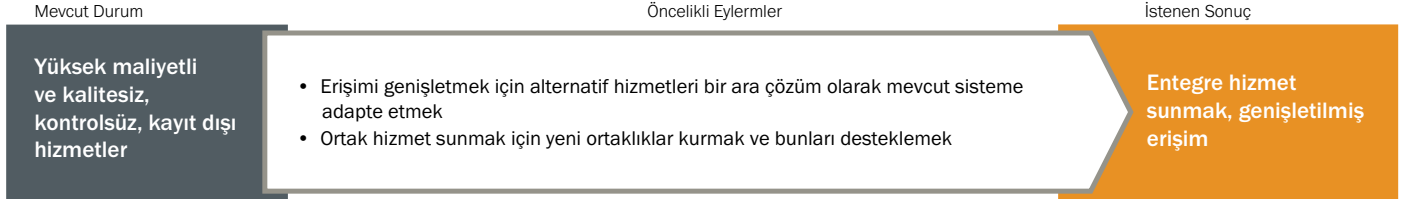
Konum, sosyal konut politikalarında önemli bir öncelik olmalı ve temel kentsel hizmetlere ve açık alan kullanımına yeterli erişimi sağlamalıdır. Şehirler daha fazla kiralık konut inşa etmeye, az kullanılan kentsel arazileri uygun fiyatlı konutlara dönüştürmeye²⁹ ve konutlarla çalışma alanları arasındaki ulaşım bağlantısını sağlamak için toplu taşımaya yatırım yapmaya öncelik vermelidir. Şehirler, orada yaşayanlarla ortaklıklar kurarak, kayıt dışı yerleşimleri yaşanabilirlik bağlamında geliştirebilir ve bu bölgeleri güvenli hale getirebilir. **Windhoek, Namibya ve Nairobi** gibi şehirler bunu, arazi kullanım düzenlemelerini değiştirerek, altyapıyı iyileştirerek ve zamanla evlerin kademeli olarak inşa edilmesine izin vererek yapıyor.³⁰ **Tayland'ın Bangkok** şehri, Baan Mankong programı aracılığıyla kayıt dışı yerleşimleri geliştirmek için orada yaşayanlar ve sivil toplum kuruluşları (STK'lar) ile ortaklık kurmuş ve 19 Asya ülkesinde 215'ten fazla şehre yayılan bir model oluşturmuştur.³¹

3. Düşük karbonlu ve iklime dirençli yeni bir yön benimsemek

Mücadele eden ve gelişmekte olan şehirler, iklim değişikliğinin yol açtığı tehditleri hem azaltan hem de bunlara uyum sağlayan yeni bir kalkınma modeli planlamak için büyük bir fırsata sahiptir. Daha temiz yakıt, daha enerji tasarruflu binalara ve cihazlara geçiş para tasarrufu sağlar ve sera gazı (GHG) emisyonlarını azaltır. Toplu ve aktif (motersuz) ulaşım, yalnızca yetersiz hizmet alan nüfuslara hareketlilik sunmakla kalmaz, aynı zamanda karbon emisyonlarını ve diğer kirlilik türlerini de azaltır.³² Şehirlerin su, sanitasyon ve drenaj gibi tüm temel altyapılarını, artan sel, kuraklık ve sıcak hava dalgaları gibi iklim etkilerine karşı güçlendirmesi gerekiyor.³³ **Güney Afrika'nın Durban** ve **Arjantin'in Rosario** şehri bunu, sele meyilli geçekundu mahalleleri gibi fiziksel ve sosyal açıdan savunmasız bölgelerdeki altyapıyı geliştirerek ve dirençlilik planlaması yaparak gerçekleştirmiştir.³⁴

DÖNÜŞÜM 2: HİZMET SAĞLAMA MODELLERİ—ALTERNATİF HİZMET SAĞLAYICILARLA ORTAKLIK

Şehirler, erişimi artırmak için alternatif hizmet sağlayıcılarla ortaklık kurarak sunulan kentsel hizmetleri dönüştürmelidir.

Ne, Neden Değişmeli?

Küresel Güney'deki büyüyen şehirlerin çoğunda kamu hizmetlerindeki boşluklar, kayıt dışı ve yarı resmi hizmet sağlayıcılardan oluşan bir ağ ya da topluluk örgütleri ve diğer özel işletmeler tarafından doldurulmaktadır.³⁵ Bu alternatif hizmet sağlayıcılar (minibus şoförleri veya su satıcıları gibi) hayati hizmetler sunmaktadır, ancak sundukları hizmetler pahalı veya düşük kaliteli olabilir. Bunun nedeni devlet yetkililerinin sınırlı gözetim sağlaması ve sunulan hizmetleri tüketicileri koruyacak şekilde düzenlememesidir. Kayıt dışı hizmet sağlayıcılar, yerel ve merkezi yönetimler tarafından genellikle faaliyet göstermelerini zorlaştıracak şekilde engellenirler. Oysa kayıt dışı ulaşım veya paratransit, güvenilir toplu taşımadan yoksun birçok Küresel Güney şehrinde yolcuların çoğunluğuna hizmet etmektedir.³⁶ Yerel makamlar bu araçları belirli güzergahlardan menedebilir, ancak adil rekabeti ve fiyatlandırmayı sağlamak veya güvenli olmayan araçları yollardan uzak tutmak için hiçbir şey yapmazlar. Benzer şekilde, devlet koruması olmadan, özel su tankerlerine muhtaç olanlar, talep yüksek olduğunda düşük su kalitesine veya fiyat dalgalanmalarına karşı savunmasızdır.³⁷

Küresel Güney'deki şehir yetkilileri genellikle bu kayıt dışı hizmetleri görmezden gelir veya engeller, çünkü çok sayıda küçük ölçekli, bağımsız, resmi ve yarı resmi hizmet sağlayıcısını denetleme ve düzenleme kapasitesine sahip değildirler. Ayrıca, kalite standartlarını belirlemek ve sağlığı, güvenliği ve çevreyi korumak için olan düzenlemeleri uygulamak amacıyla gereken teknik kapasiteden ve siyasi iradedenden yoksun olabilirler.

Öncelikli Eylemler

1. Erişimi genişletmek için alternatif hizmetleri bir ara çözüm olarak mevcut sisteme adapte etmek

Yerel yönetimler ve belediyeler, kentin temel hizmet ihtiyacını karşılamak amacıyla altyapı geliştirmekle uğraşırken, kayıt dışı ve küçük ölçekli operatörler ve toplum temelli kuruluşlar kısa ve orta vadede hizmetlere erişimi yaygınlaştırmada yardımcı olabilir. Şehirlerin bazı düşük yoğunluğa sahip çeperlerinde, alternatif veya merkezi olmayan hizmet sağlama biçimleri, belediye ağlarını genişletmekten daha uygun koşullar sağlayabilir. Ulusal makamlar ve kalkınma ajansları, temel hizmet standartlarını ve satın alınabilirliği garanti ederken, alternatif hizmetlerin entegrasyonuna yardımcı olmak amacıyla şehirlerin veya kamu hizmetlerinin düzenleyici kapasitesini geliştirmeye yatırım yapabilir. **Kampala**, kayıt dışı sağlık hizmeti sağlayıcılarının entegrasyonu için performansa dayalı bir yönetim yaklaşımı izlemiştir ve **Hindistan**'daki şehirler, izinler vererek, ücretleri düzenleyerek ve sendikaları yetkilendirerek kayıt dışı ulaşım sektörünü organize etmiştir.³⁸

Kayıt dışı hizmet sağlayıcılar, yerel ve merkezi yönetimler tarafından genellikle faaliyet göstermelerini zorlaştıracak şekilde engellenirler. Oysa kayıt dışı ulaşım veya paratransit, güvenilir toplu taşımadan yoksun birçok Küresel Güney şehrinde yolcuların çoğunluğuna hizmet etmektedir.³⁶

2. Ortak hizmet sunmak için yeni ortaklıklar kurmak ve bunları desteklemek

Birçok şehir, sivil toplumla ve özel girişimcilerle ortaklık kurmanın, hizmetleri yerel ihtiyaçlara en uygun şekilde karşılayabileceğini göstermiştir. Şehir, ana hat altyapısını planlayıp kapsama alanını genişletirken, sivil toplum da yerel operasyonların yönetilmesine yardımcı olabilir. Örneğin, **Lilongwe, Malawi** ve **Nairobi**'deki kamu hizmet kuruluşları, kayıt dışı yerleşimlerdeki ön ödemeli su kiosklarını denetlemek için sivil toplum ve su kullanıcı dernekleri ile iş birliği yapmaktadır. Bu tür düzenlemeler, halka hizmetin nasıl sunulduğu ve tesislerin nerede inşa edildiği konusunda söz hakkı verir ve yerel istihdam fırsatları yaratır.³⁹

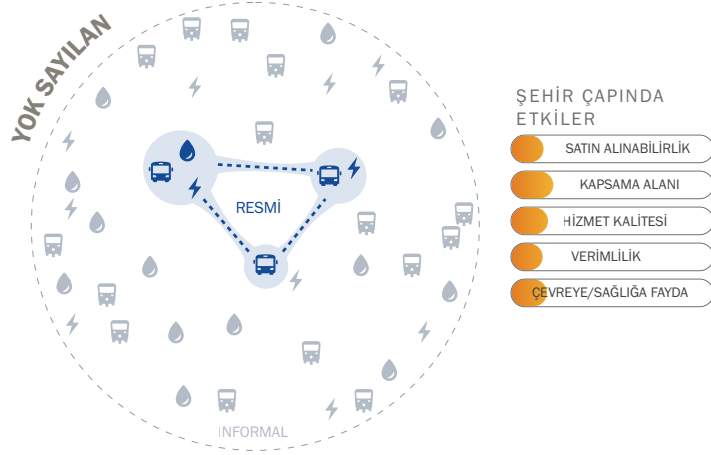
Şekil-5, bu alternatif çözümleri tanımaya ve entegre etmeye başlayan şehirlerin, şehir çapında hizmetlere erişimi nasıl geliştirebileceğini vurgulamaktadır. Kentsel ulaşım söz konusu olduğunda, bazı şehirler alternatif operatörleri yasaklarken, **Güney Afrika'nın Cape Town, Nijerya'nın Lagos** ve **Hindistan'ın Indore** şehri, araçların modellerini ve şoförlerin eğitim düzeyini yükseltmek gibi yeni beceriler geliştirmek amacıyla alternatif operatörleri yeni ulaşım sistemlerine entegre etmiştir.⁴⁰

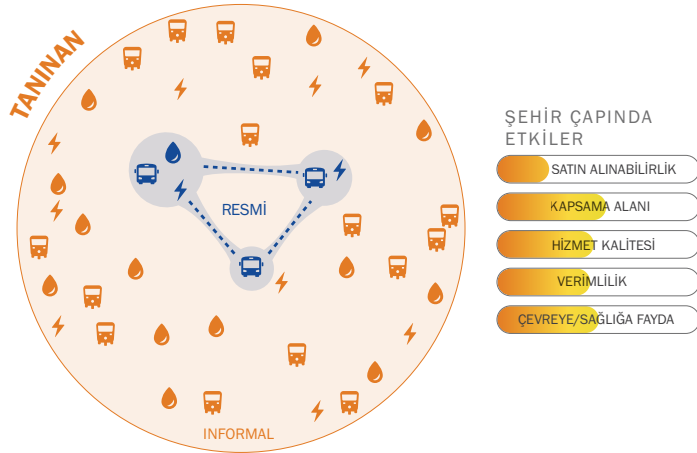
Şekil -5 | **Alternatif hizmetler, herkes için erişimi artırmak için kamu tarafından sağlanan hizmetlerle entegre edilebilir.**

 Su ve Sanitasyon Hizmetleri Elektrik Hizmetleri Ulaşım Hizmetleri

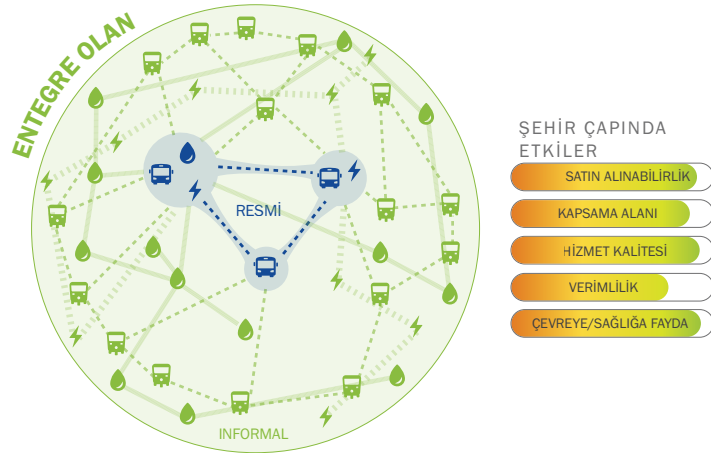
Yok Sayılan — Resmi sistemler çekirdek mahallelere hizmet verebilir, ancak çevre alanlar ve kayıt dışı yerleşimler birbirine bağlı değildir. Bu yerleşimler, çevresel maliyetler ve sağlık maliyetleri ile tanınmayan, kayıt dışı sistemlere güvenmek zorundadır.

Tanınan — Hizmetleri ve erişimi iyileştirmenin ilk adımları, kayıt dışı sistemleri tanımak, operasyonları ve kullanıcıları hakkında şeffaflığı artırmaktır.

Entegre olan — Bir kez tanındıktan sonra, ortaklıklar, mali yardım ve destekleyici düzenlemeler yoluyla resmi sistemlerle entegrasyon, herkes için daha verimli, güvenli ve uygun maliyetli erişim sağlar.

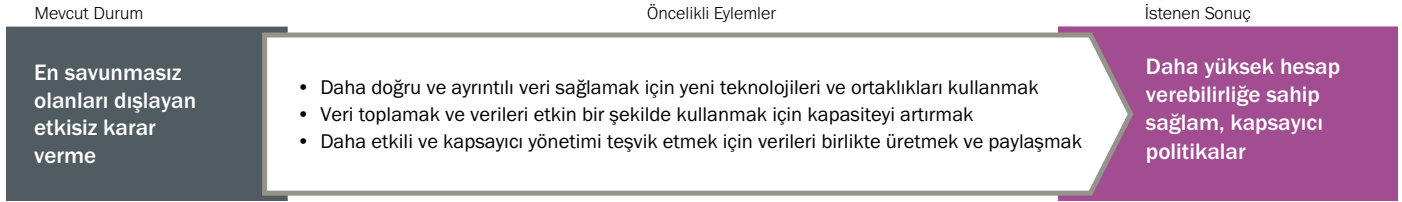

Not: Şehir çapındaki etkiler şematiktir.

Kaynak: Yazarlar

DÖNÜŞÜM 3: VERİ TOPLAMA UYGULAMALARI—KAMU KATILIMI YOLUYLA YEREL VERİLERİ İYİLEŞTİRMEK

Güvenilir, açık yerel veriler, sağlam politikalar ve yatırımlar sağlamak, bunların dezavantajlı gruplar üzerindeki etkilerini daha iyi anlamak ve şehirlerdeki yönetim süreçlerini iyileştirmek için bir fırsat yaratır.

Ne, Neden Değişmeli?

Şehir sakinlerinin ihtiyaçları konusunda bilginin eksik olduğu ve sorunların anlaşılmamış olduğu durumlarda sorunlar çözülemez. Büyük bilgi boşlukları ve eksik bilgilendirmeler ise etkisi olmayan ya da eksik politika uygulamalarına sebep olur. Verilerin bulunduğu yerlerde bile, şehirler genellikle karar verme sürecini yönlendirmek adına verileri yönetmek, paylaşmak ve kullanmak için teknik kapasiteden yoksunken; veri eksikliği sorunları büyütür ve yetki sahibi kurum ve birimlerin sorumluluklarını yerine getirememesine yol açar.

Veri toplama kaynaklarının sınırlı olduğu mücadele eden ve gelişmekte olan şehirlerde, şehir çapında anketler nadiren yapılmakta veya hiç yapılmamaktadır. Bu nedenle bu şehirler, savunmasız gruplar veya su, sanitasyon gibi temel hizmetlere erişimi olmayan gruplar hakkında anlamlı çıkarımlar yapmak için gereken ayrıntılı bilgiye sahip değildir. Şehirler genellikle kayıt dışı işgücünün boyutundan veya kayıt dışı yerleşim yerlerinde yaşayan kişilerin yaşadıkları yoksunluklardan habersiz kalmaktadır, çünkü bu gruplar resmi anketlerde ve sayımlarda değerlendirilmemektedir.

Öncelikli Eylemler

1. Daha doğru ve ayrıntılı veri sağlamak için yeni teknolojileri ve ortaklıkları kullanmak

Yeni teknolojilerin artışı, veri toplamada devrim yaratmaktadır. Böylece farklı sosyo-ekonomik grupları kapsayan veriler de uygun maliyetli ve belirli aralıklarla toplanabilir. Hızlı halk anketleri yapmak ve kitle kaynaklı bilgiler sağlamak için; anonimleştirilmiş cep telefonu kayıtları, elektronik işlemler ve uydu görüntüleri gibi araçlar benzeri görülmemiş miktarda bilgi üretebilir. **Çin, Hindistan, Ruanda, Tanzanya**'daki şehirler ve Latin Amerika'daki bazı

ülkeler, arazi kullanımı ve kalkınma modellerini haritalamak için uydu görüntülerini diğer teknolojilerle birlikte kullanır.⁴¹ Bu ortaya çıkan "büyük veri" kaynakları, cep telefonlarına veya banka hesaplarına erişimi olmayan düşük gelirli insanları gözden kaçırabilir. Ancak şehirler; üniversiteler, özel sektör ve kamu ile ortaklıklar kurarak sağlayacakları veriler ile bu eksiği tamamlayabilir (bkz. Şekil-6).

2. Veri toplamak ve verileri etkin bir şekilde kullanmak için kapasiteyi artırmak

Ulusal ve bölgesel yönetimler ile kalkınma ajansları bu kapasiteyi şehir düzeyinde geliştirmek için yatırım yapabilir. Verileri toplamak, analiz etmek ve paylaşmak için gerekli araçları ve eğitimi sağlayabilir ve bunları politika geliştirmek için kullanabilirler. Bu koşullar, hava kirliliğini engellemek, su kaynaklarını yönetmek, iklim risklerini azaltmak ve biyolojik çeşitliliği, yeşil alanları korumak gibi bölgesel zorlukların üstesinden gelmek için şehirleri güçlendirebilir. Ayrıca, kamu politikalarının, özellikle savunmasız gruplar üzerindeki etkilerini ölçmeye, anlamaya ve politika geliştirmeye yardımcı olur.

3. Daha etkili ve kapsayıcı yönetimi teşvik etmek için verileri birlikte üretmek ve paylaşmak

Daha doğru verilere yatırım yapmak, karar vermeyi iyileştirebilir. Ayrıca bunun; kaynak kullanımında verimliliği artırmak, gelecekteki riskleri planlamaya ve önlemeye yardımcı olmak, vatandaşların politika oluşturma süreçlerine katılımını desteklemek ve daha adil hizmet sunmak gibi birçok getirisi vardır. Topluluk bilgisini entegre ederek veri etkisini artırarak hükümet eylemlerindeki boşlukları ortaya çıkarabilir.

Toplulukların sorunları tanımlamasına ve değişimi savunmasına yardımcı olabilir. Örneğin, Slum/Shack Dwellers

International'ın Şehrinizi Tanıyın girişimi kapsamında, yaklaşık 500 şehirdeki binlerce kayıt dışı yerleşimden toplanan veriler, temel hizmetleri geliştirmek ve planlamayı desteklemek için kullanılıyor. Nairobi'de sivil toplum,

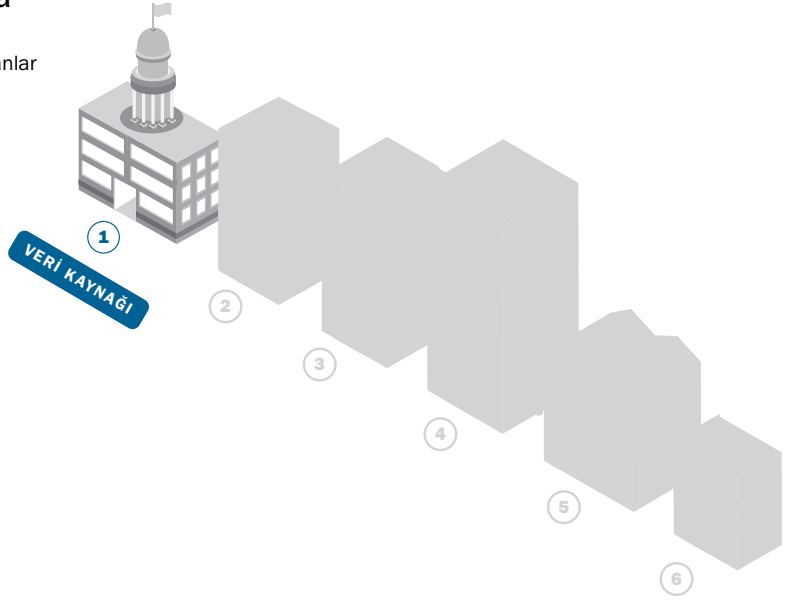
şehirdeki 50.000'den fazla hanenin haritasını çıkarmış, öncelikleri belirlemiş ve uygun su kaynakları sağlamak için şehrin su ve kanalizasyon şirketine lobi yapmayı başarmıştır.⁴²

Şekil -6 | Birden fazla aktörden sağlanan veriler, daha etkili ve kapsayıcı karar almayı sağlar

Doğru veri ve kapasite olmadığında...

Etkisiz, kapsayıcı olmayan politika

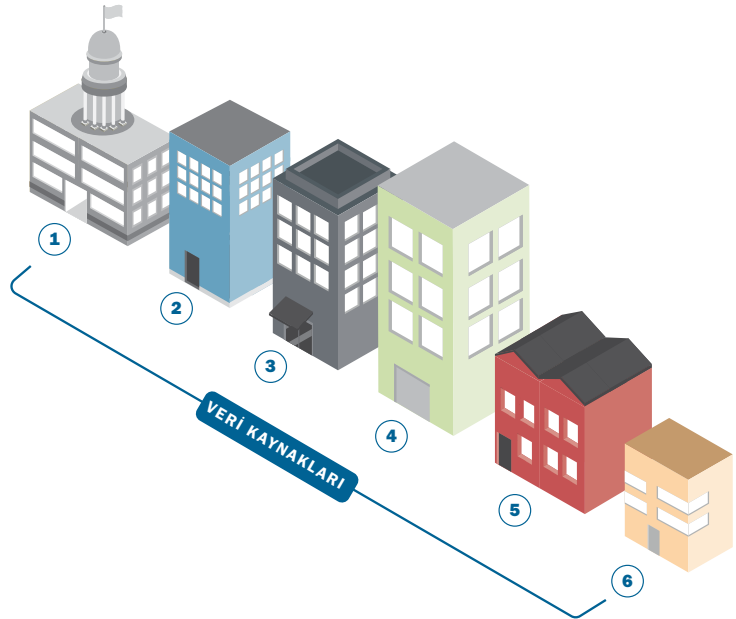
- 1 **Devlet kurumları**
 - Güncel olmayan veriler, yalnızca resmi alanlar
 - Yetersiz ayrıştırılmış veri
- 2 Özel sektör
- 3 Uluslararası/Ulusal Kurumlar
- 4 Araştırma Kurumları
- 5 Üniversiteler
- 6 Sivil Toplum Kuruluşları

Farklı veriler ve kapasiteler kullanıldığında...

İyi bilgilendirilmiş hedefler ve göstergeler ile etkili, kapsayıcı politika

- 1 **Devlet kurumları**
 - Güncellenmiş hizmet erişim verileri
 - Alt şehir, ayrıştırılmış veriler
- 2 **Özel sektör**
 - Hizmet sağlama verileri
 - Finansal Veri
- 3 **Uluslararası/Ulusal Kurumlar**
 - Coğrafi, bölgesel veriler
 - SKA izleme verileri
- 4 **Araştırma Kurumları**
 - İklim risk verileri
 - SKA izleme verileri
- 5 **Üniversiteler**
 - Nüfus istatistikleri
 - Doğal çevre
- 6 **Sivil Toplum Kuruluşları**
 - Kayıt dışı yerleşimlere ilişkin veriler

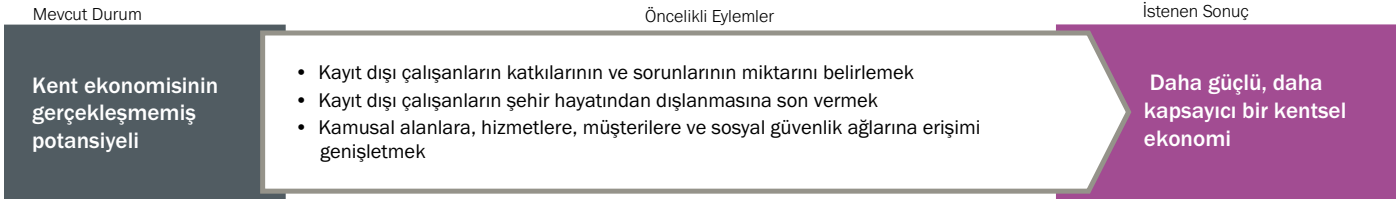

Not: SKA = Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları

Kaynak: Yazarlar.

DÖNÜŞÜM 4: KAYIT DIŞI KENTSEL İSTİHDAM— KAYIT DIŞI ÇALIŞANLARI TANIMAK VE DESTEKLEMEK

Kayıt dışı ekonomik faaliyetler, yalnızca yoksulluk sınırının altında çalışan kesim için geçim kaynağı sağlamakla kalmaz, aynı zamanda şehrin kayıtlı ekonomisini ayakta tutan mal ve hizmetleri de sağlar.

Ne, Neden Değişmeli?

Kayıt dışı ekonomi, görünmez bir dev gibidir, çoğu zaman göz ardı edilir, engellenir ve verimli bir şekilde işlemesi için ihtiyaç duyduğu şeylerden mahrum bırakılır.

Dünya çapında 2 milyar işçi kayıt dışı ekonomilerde faaliyet göstermekte ve Küresel Güney'deki şehirlerde, kentsel istihdamın yüzde 50'sinden fazlasını ve bazı durumlarda yüzde 80 ila 90'a kadarını temsil etmektedir.⁴³ **Nairobi'nin** en büyük kayıt dışı yerleşim yerlerinden biri olan Mukuru, yılda yaklaşık 64 milyon ABD Doları üreten kayıt dışı bir ekonomiye sahip. Mukuru, **Kenya'nın** ulusal bütçesinin yüzde 4'ünü ve Nairobi şehir otoritesinin gelirinin beşte birini temsil ediyor.⁴⁴ Yine de kayıt dışı işçiler kentsel hizmetlere erişimde ciddi eşitsizliklerle karşı karşıya. Bu da üretkenliği düşürebilir ve geçim kaynaklarını tehdit edebilir. Araştırmamız, kamusal alanlara, hizmetlere ve fırsatlara erişim kısıtlarının en çok küçük ve kayıt dışı işletmelere zarar verdiğini ortaya koymaktadır. Erişimin artırılması ve kayıt dışı çalışanların işlerini büyütmeleri için kredi verilmesi, kapsayıcı ekonomik büyüme ve refah için güçlü bir kaldıraç görevi görebilir.⁴⁵

Peki bu dev neden gölgede kalıyor? Çünkü kentsel istihdam ve üretkenlik hakkındaki bilgiler kayıtlı sektöre odaklanıyor ve kayıt dışı çalışmayı görmezden geliyor.

Geleneksel istihdam ölçütlerine odaklanan kent yönetimleri, genellikle kayıt dışı işgücünün ve kayıt dışı yerleşimlerdeki ev tabanlı işçilerin önemini fark edememektedir. Akademik araştırmalar, bağışçılar ve çok taraflı kurumlar da kayıtlı sektörlere odaklanmıştır.⁴⁶ Ancak kayıt dışı sektörleri görmezden gelerek yoksulluk sınırının altında çalışan kesimi etkin bir şekilde desteklemek mümkün değildir. Yoksullar ve kadınlar kayıt dışı işgücünün orantısız bir payını oluşturmaktadır.⁴⁷ Örneğin kadınlar **Gana'daki** sokak satıcılarının yüzde 88'ini, **Güney Afrika'da** yüzde 68'ini ve **Kenya'da** yüzde 63'ünü oluşturuyor.⁴⁸

Öncelikli Eylemler

1. Kayıt dışı çalışanların katkılarını ve sorunlarını belirlemek

Şehirler, kayıt dışı işgücü ve işletmeler tarafından üretilen ekonomik değeri kullanmak için çaba harcamalıdır. Genellikle Asya'nın en büyük gecekondu mahallesi olarak kabul edilen **Hindistan'ın Mumbai** kentindeki Dharavi, yıllık cirosu 1 milyar doları aşan ve dünya çapında ihraç edilen deri, tekstil ve çömlek ürünleri üreten yaklaşık 20.000 küçük ölçekli işletmeden oluşan aktif bir kayıt dışı ekonomiye sahiptir.⁴⁹ Raporlar, Mumbai'nin ayrılmış atıklarının yüzde 60'ının, yaklaşık 30.000 atık toplayıcıya ev sahipliği yapan Dharavi'de işlendiğini göstermektedir.⁵⁰ Hindistan'ın⁵⁰ şehrinde yapılan bir araştırma, kentsel kayıt dışı yerleşim yerlerinde yaşayan sakinlerin ekonomiye toplam katkısının ulusal GSYİH'nin yüzde 7,5'i olduğunu göstermiştir.⁵¹ Bu sakinlerin üçte biri ila yarısı, bir veya daha fazla kentsel hizmetten yoksundur. Bu rakam düşük gelirli Hindistan eyaletlerinde yüzde 80'e yükselmiştir. Bu durum, kayıt dışı çalışanların üretkenliğini ve yaşam kalitesini etkilemektedir ve salgın sırasında açıkça görüldüğü gibi, refah ve ekonomik dirençlilik üzerindeki olumsuz etkileriyle ekonomi için de yüksek dolaylı maliyetlere sebep olmaktadır.

2. Kayıt dışı çalışanların şehir hayatından dışlanmasına son vermek

Kayıt dışı ve ev temelli çalışanları kayıtlı sisteme dahil etmek ve onlara diğer çalışanlarla aynı hakları vermek (Şekil-7) şehirlerin ekonomik dirençliliğini artırabilir. Şehirler, bu çalışanların uygun konutlara, güvenilir enerjiye, suya ve onları tedarikçilere, pazarlara bağlayan ulaşım hizmetlerine sahip olmalarını sağlayarak onların üretkenliğini ve refahını artırabilir. **Surat** ve **Ahmedabad** gibi Hindistan şehirlerinde, Mahila Konut Vakfı bunu şehir kurumlarıyla görüşerek ve kayıt dışı işçiler adına şehir fonlarından yararlanarak yapıyor.

Bu fonlar, konut koşullarını iyileştirmek ve ev tabanlı işletmelerde buzdolaplarını, havyaları ve dikiş makinelerini çalıştırmak için güneş enerjisi teknolojilerine erişmek amacıyla kullanılmıştır. Bu, gelirleri artırmış, tasarruf sağlamış ve enerji tüketimini azaltmıştır.52 2020'de COVID-19 salgını sırasında, sağlık kısıtlamaları kayıt dışı ulaşım operatörlerini yollardan uzaklaştırdığından, **Nijerya**, kayıt dışı çalışanların zararını ödemek için hayatta kalma fonunun bir parçası olarak yaklaşık 200 milyon dolar taahhüt etmiştir. 53

3. Kamusal alanlara, hizmetlere, müşterilere ve sosyal güvenlik ağlarına erişimi genişletmek

Şehirler kayıt dışı çalışanlardan mal ve hizmet satın alabilir, operasyonlarını daha az maliyetli hale getirebilir ve işlerini büyütebilmeleri veya konut yatırımı yapabilmeleri için çalışanların krediye erişimlerini sağlayabilir. Birçok kısıtlama

ve ücretle karşı karşıya kalan kayıt dışı çalışanlar, çalışma hakkı için yüksek bir fiyat ödeyebilirler. Maliyetleri ve formalite işlemleri hafifletmek, şehir için daha büyük faydalar sağlarken iş güvenliğini ve geçim kaynaklarını arttırabilir. Örneğin, bazı şehirler sokak satıcıları için bölgeler ve gelişmiş pazarlar belirlemiştir.54 Hindistan'daki Bengaluru ve Pune'nin yanı sıra Brezilya, Kolombiya ve Arjantin'deki birçok şehir, kapıdan kapıya atık toplama hizmeti için önceden kayıt dışı olan atık toplayıcı kooperatiflerle sözleşmeler imzalamıştır. Bu yalnızca güvenli geçim kaynaklarını desteklemekle kalmaz, aynı zamanda çevreyi koruyarak ve sera gazı emisyonlarını azaltarak şehir çapında geri dönüşüm ve atık yönetimini de destekler.55 Bengaluru'da atık toplayıcılar, toplanmadığı taktirde sokaklarda, kamusal alanlarda, su kaynaklarında, çöplüklerde veya yakma tesislerinde birikecek olan katı atıkları toplar. Böylece çevreyi korurlar ve sera gazı emisyonlarını azaltırlar.56

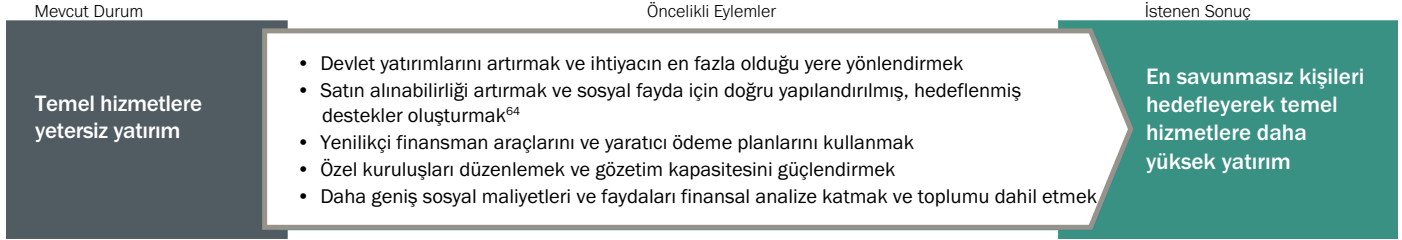
Şekil -7 | Şehirler, daha kapsayıcı bir ekonomi için kayıt dışı çalışanları çeşitli şekillerde destekleyebilir

Kaynak: Chen ve Beard, 2018.

DÖNÜŞÜM 5: FİNANSMAN VE DESTEKLER-YATIRIMLARIN ARTIRILMASI VE YENİLİKÇİ FONLARIN HEDEFLENMESİ

Ülkeler, şehirler ve yatırımcılar herkesin erişebileceği kentsel hizmetleri sunmak için yatırımlar yapmalı ve yenilikçi yöntemler kullanmalıdır.

Ne, Neden Değişmeli?

Şehirler, kamu yararına hizmet edecek temel hizmetlerdeki boşlukları doldurmak için gerekli yatırımları yapmamaktadır. Kentsel hizmetler açığını kapatmanın bedeli, genellikle düşük ve orta gelirli şehirlerin kendi başlarına karşılayabileceklerinin ötesindedir. Bu şehirler önemli altyapı projelerini finanse etmek için gerekli bütçeyi vergi gelirleri ile sağlayamamaktadır. Fakat bu projelerin inşa edilmemesi ileride karşılması daha güç olacak bedellere yol açabilir.⁵⁷ Dünya Sağlık Örgütü'ne göre tüm şehir sakinlerine temiz içme suyu sağlamak beş yılda 141 milyar dolara mal olacaktır,⁵⁸ ancak güvenli olmayan su ve yetersiz sanitasyon, zaman ve sağlık maliyetleri ile şu anda bu bütçenin 10 katına mal olmaktadır.⁵⁹

Şehirlerin, büyük altyapı yatırımlarını finanse etmek için ulusal desteklere ihtiyacı vardır. Devletler, dünya çapında toplam kamu gelirlerinin neredeyse dörtte üçünü toplamaktadır,⁶⁰ ancak şehirlerin kentsel altyapı projelerini başarılı bir şekilde planlamak ve uygulamak için ihtiyaç duyduğu güvenilir mali desteği sağlamamaktadırlar. Birçok kentsel altyapı projesi, uluslararası yardım kuruluşlarının fonları ile gerçekleştirilmektedir. Ancak şehirler doğrudan borç alamadığı için, kredi almak veya garanti göstermek üzere ulusal yönetimlere ihtiyaç duymaktadır.

Özelleştirmenin her derde deva olmadığı kanıtlanmıştır. Hizmetleri yaygınlaştırmak için devletler, 1990'larda özelleştirme faaliyetlerine yönelmiştir. Buradaki amaç ek finansal, teknik ve yönetim kaynaklarından yararlanmaktır. Yine de pek çok kentsel hizmetin özelleştirilmesi özellikle düşük gelir grupları için devlet desteği olmadan işe yaramamıştır.⁶¹ Özel işletmeler, maliyetleri karşılamak ve kar elde etmek için

belli bir ücret talep eder. Ancak düşük gelir grupları, yüksek fiyatlı bu hizmetlere erişemezler. Bu nedenle; özelleştirme, iyi performans ve adil erişim sağlamak için kamu sektörü denetimine duyulan ihtiyacı da ortaya çıkarmıştır.

Kısaca yukarıda özetlediğimiz bu durum, yatırım yapmamanın sosyal ve ekonomik maliyetlerini göz ardı eden kentsel ortakların trajedisini yansıtıyor. Kentsel altyapı yatırımlarını analiz etmek için kullanılan yöntemler genellikle sadece kısa vadeli maliyetleri hesaplıyor ve bir bütün olarak şehrin gerçek uzun vadeli ekonomik maliyetlerini ve faydalarını hesaba katmıyor.

Öncelikli Eylemler

1. Devlet yatırımlarını artırmak ve ihtiyacın en fazla olduğu yere yönlendirmek

Uzun süreli ön sermaye ve bağlantı maliyetleri, bazen diğer kaynaklarla birlikte, genellikle düşük maliyetli, uzun vadeli ulusal finansman gerektirir. Ulusal finansman, bir yatırım olarak görülmelidir çünkü kentsel hizmetler aslında üretkenliğin de anahtarıdır. Kamu kurumlarına kentsel toplu taşıma projelerinin altyapı maliyetinin yüzde 50'sine kadar hibe sunan Meksika'nın Toplu Taşımayı Destekleme Federal Programı (Programa Federal de Apoyo al Transporte Urbano Masivo; PROTRAM); yetersiz hizmet verilen alanlarda su ve sanitasyon hizmetlerini finanse etmek için ilçelere hibe sağlayan Kenya Su Sektörü Güven Fonu; ve Hindistan'da, ulusal yönetimin altyapı finansman programı olan Gençleştirme ve Kentsel Dönüşüm için Atal Misyonu buna örnek olarak verilebilir.⁶² Bangladeş, ev sahiplerinin güneş panelleri

edinmesini teşvik etmek amacıyla 2003 yılında destekleri, mikro finansmanı ve ayrıcalıklı kredileri birleştirmiş ve 2014 yılına kadar 3 milyon güneş paneli kurulmuştur.⁶³

2. Satın alınabilirliği artırmak ve sosyal fayda için doğru yapılandırılmış, hedeflenmiş destekler oluşturmak⁶⁴

En ihtiyaç sahibi şehir sakinlerinin elektrik ve su hizmetlerine erişimi için desteklerin sağlanması, şehir sakinlerinin ön maliyetleri ödemelerine izin vererek etkili ve uygun fiyatlı hizmet sağlar. **Şili, Kolombiya ve Güney Afrika**'daki birçok şehir, mevcut sosyo-ekonomik sınıflandırmaları kullanarak belirli bir gelir eşiğinin altındaki haneler için su hizmetine mali destek sağlamaktadır.⁶⁵ Ancak bu tür programlar, yetersiz hizmet alan kişilerin amaçlanan faydaları elde etmesi amacıyla dikkatli bir şekilde tasarlanmalıdır. Örneğin, Güney Afrika'da, ücretsiz su yalnızca kayıtlı ev sahiplerine sağlanmaktadır, kayıt dışı kiracılar ve resmi mülkiyet hakkı olmayanlar hariç tutulmaktadır.⁶⁶ Bu durum çifte tehlikeye yol açmaktadır: Düşük gelirli gruplar daha düşük kaliteli hizmetlere daha fazla harcama yapmakta ve bu gruplar için sağlanan kamu finansmanları yüksek gelirli gruplara hizmet sunumu için kullanılmaktadır.

3. Yenilikçi finansman araçlarını ve yaratıcı ödeme planlarını kullanmak

Devlet finansmanını hem geleneksel hem de yenilikçi yerel finansman araçlarıyla birleştirmek, hayati yatırımları destekleyebilir. Emlak vergileri ve destekler; arazi değeri yakalama teknikleri (Dönüşüm 6'da açıklanmıştır) veya yeşil tahviller gibi yeniliklerle birleştirilebilir. **Burkina Fosu'nun** başkenti **Ouagadougou**, düşük gelirli haneler için sanitasyonu desteklemek, güvenli kanalizasyon boşaltım uygulamaları için eğitim programı oluşturmak ve okul tuvaletleri inşa etmek amacıyla yüksek gelirli hanelerden elde edilen kanalizasyon faturalarından fon sağlamıştır.⁶⁷ **Meksika'nın Meksiko şehri**, enerji tasarruflu aydınlatma, metrobüs iyileştirmeleri ve su altyapısı modernizasyonu için kullanılan gelirlerle 2016 yılında ilk yeşil tahvilini çıkarmıştır.⁶⁸ Bu tür yenilikçi mekanizmalar, kamu yatırımlarından değer elde etmenin, potansiyel gelir kaynakları yaratmanın ve özel sektörle ortaklıklar kurmanın anahtarıdır. **Şili'de** ABC programı, şehir sakinlerinin konut finansmanı için krediye erişimleri adına yaratıcı planlar kullanıyor. Konutları daha uygun fiyatlı hale getirmek için kredi ve destekler sunmak amacıyla tasarruflarını temel alıyor.⁶⁹ M-KOPA gibi şirketler güneş enerjisine düşük

maliyetli ve anında öde sistemiyle erişim sunmaktadır ve bu şirketler **Kenya, Tanzanya ve Uganda'da** 2012'den bu yana 280.000'den fazla evi elektriğe bağlamıştır.⁷⁰

4. Özel kuruluşları düzenlemek ve gözetim kapasitesini güçlendirmek

Özel sektör, kamu sektörü düzenlemesi olmadan kamu yararına hizmet edemez. Kamu sektörü temel kentsel hizmetlerin sağlanmasından sorumlu olmasına rağmen, devletler fiziksel altyapı inşa etmek ve hizmet sunmak için özel sektörle sözleşme yapmaya karar verebilir. Çoğu düzenleyici otorite ulusal makamlara aittir, ancak yerel yetkililer kendi yetki alanlarındaki hizmet sunumunu izleyebilir. Yönetimler, yetersiz hizmet alan kesimin karşılaştığı erişim ve satın alınabilirlik zorluklarını anlamak için toplulukları ve sivil toplum örgütlerini daha fazla dahil edebilirler. Düzenleyiciler, kararlarını uygulamak için otorite ve siyasi iradenin yanı sıra, iyileştirilmiş sonuçları müzakere etmek üzere eğitim ve kapasite geliştirmeye de ihtiyaç duyarlar.

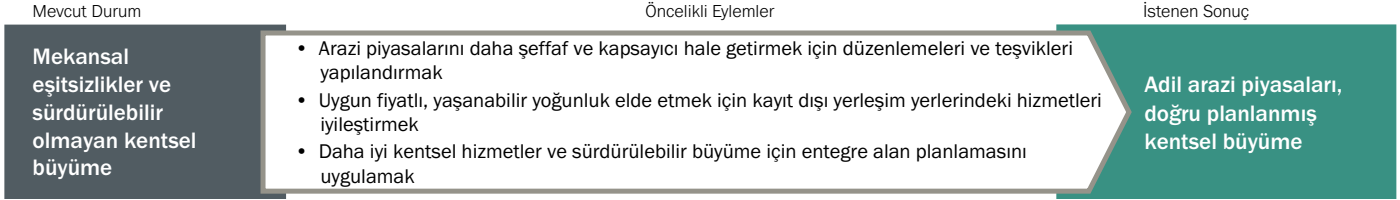
5. Daha geniş sosyal maliyetleri ve faydaları finansal analize katmak ve toplumu dahil etmek

Altyapı yatırım kararları, yalnızca kısa vadeli finansal konulara değil, üretkenlik ve sağlık etkileri gibi uzun vadeli çevresel ve sosyal faydalara dayanmalıdır. Örneğin, şehir sakinlerinin geçim kaynakları ve sağlığı, ekonomik kazançlar ve önlenmiş kayıplar üzerindeki olumlu etkiler göz önüne alındığında, iklime dirençli altyapı yatırımlarının faydaları maliyetleri dörtte bir oranında aşmaktadır.⁷¹ Kamu fonlarını hedeflemenin ve tahsis etmenin ve altyapı yatırımlarını etkili bir şekilde planlamanın en iyi yolu, yerel toplulukları sisteme dahil etmektir. **Brezilya'nın Porto Alegre** kentinden edinilen deneyimler şunu vurgulamaktadır: İyi yapılandırılmış katılımcı bütçeleme, vatandaş katılımını ve bu kamu fonlarını toplumun ihtiyaçlarını karşılamak üzere kullanılabilir.

En ihtiyaç sahibi şehir sakinlerinin elektrik ve su hizmetlerine erişimi için desteklerin sağlanması, şehir sakinlerinin ön maliyetleri ödemelerine izin vererek etkili ve uygun fiyatlı hizmet sağlar.

DÖNÜŞÜM 6: KENTSEL ARAZİ YÖNETİMİ- ŞEFFAFLIĞI VE ENTEGRE ALAN PLANLAMASINI TEŞVİK ETMEK

Şeffaf arazi yönetimi ve entegre alan planlaması, hizmetlerin adil bir şekilde sunulması ve şehrin uzun vadeli geleceğini garanti altına almak için büyük öneme sahiptir

Ne, Neden Değişmeli?

Küresel Güney’de arazi piyasası, şehirler için sahip oldukları gerçek değeri yansıtmamaktadır. Bunun nedeni, arazi kayıtlarında ve mülkiyet haklarında şeffaflık eksikliği, yetersiz gözetim ve etkisiz düzenlemedir. Bu durum, özel sektörün araziye çok ucuza satın almasına ve altyapı geliştirmek için yapılan kamu yatırımlarından kaynaklanan arazi değerindeki kazançlar nedeniyle yüksek kar elde etmesine neden olmaktadır. Politikacılar ve özel sektör arasındaki çeşitli anlaşmaların da bu duruma neden olduğu bilinmektedir. Şeffaf olmayan sistem, Küresel Güney’deki yerel yönetimlerin kentsel araziye temel bir vergi kaynağı olarak kullanmasını da zorlaştırmaktadır.⁷³

Şehir yönetimleri planlama yetkisinden, kaynaklarından veya teknik kapasiteden yoksun olduğunda, kalkınma, halkın ihtiyaçlarından ziyade toprak sahiplerinin kar arayışı tarafından yönlendirilir. Küresel olarak, kentsel alanların 2018 ve 2030 yılları arasında yüzde 80 oranında artması bekleniyor,⁷⁴ ancak en hızlı büyüyen şehirlerde yönetimler, bu büyümenin nasıl ve nerede gerçekleştiği üzerinde çok az kontrol mekanizmasına sahip. Kalkınma planları ya bulunmamakta ya da uygulamada yetersizlikler yaşanmakta. Yatırımcılar, ihtiyaçlardan ve nüfusun ev-iş gereksinimlerinden kopuk ve uzak yerlerde inşaatlar yapıyor. Kent çeperlerinde özendirici, kent merkezlerinde kısıtlayıcı mekansal büyüme kararları da bahsi geçen kentsel yayılmaya katkıda bulunan faktörlerden.

Planlanmamış, uzak mahalleleri kamu yatırım ve hizmetleriyle güçlendirmeye çalışmak, şehirler için yüksek maliyetli olabilir.⁷⁵ Güçlendirme, altyapıya daha önceden yatırım yapmaktan veya altyapıyı planlamaktan daha maliyetlidir. Çarpık kentleşme, kayıtlı veya kayıt dışı yerleşimler şeklinde olabilir. Kayıt dışı veya kendi

kendine kurulan yerleşimler, Küresel Güney’deki şehirlerde artmaktadır. Bu yerleşimler temel kamu hizmetlerinden yoksundur ve kent sakinleri düşük konut kalitesinden, aşırı kalabalık yaşam alanlarından sıkıntı çekmekte ve orada nesiller boyu yaşamış olsalar bile çoğu zaman tapu veya mülkiyet güvenceleri bulunmamaktadır.

Öncelikli Eylemler

1. Arazi piyasalarını daha şeffaf ve kapsayıcı hale getirmek için düzenlemeleri ve teşvikleri yapılandırmak

Şehirler, arazi piyasalarını daha kapsayıcı, verimli ve halkın ihtiyaçlarına daha duyarlı hale getirmek için bir dizi politika, düzenleme ve mali araç kullanabilir.⁷⁶ Kentsel büyümeyi şehirlerde belirli yerlere doğru yönlendirmek için teşvikler oluşturabilir, arazilerin inşa edilmeden ne kadar süreyle tutulabileceğine ilişkin zaman sınırları koyabilir, boş arazi ve binaları vergilendirebilir. Bunu yapmak için şehirlerin doğru, eksiksiz arazi kayıtlarına ihtiyacı vardır ve yeni teknoloji, sahada neler olduğuna dair net bir resim sağlamaya yardımcı olabilir. **Çin, Hindistan, Tanzanya** ve bazı Latin Amerika ülkelerindeki şehirler, kayıtlı ve kayıt dışı büyümeyi izlemek, arazi kadastrolarını veya kayıtlarını tamamlamak ve bunların sonucunda da vergi geliri elde etmek için drone ile düşük maliyetli uydu görüntüleri alıyor.⁷⁷

Bogota ve São Paulo⁷⁸ gibi şehirlerdeki emlak vergileri ve arazi değeri yakalama planları, şehir altyapısının büyümeye ayak uydurmasını sağlıyor. **São Paulo, Meksiko ve Johannesburg** gibi şehirler, temel hizmetlere ve istihdama erişilebilir bölgelerde uygun fiyatlı konut inşa etmeleri için müteahhitlere teşvikler ve ulusal konut destekleri sağlamaktadır.⁷⁹

2. Uygun fiyatlı, yaşanabilir yoğunluk düzeyi için kayıt dışı yerleşim yerlerindeki hizmetleri iyileştirmek

Uygun fiyatlı, yaşanabilir yoğunluk, herkes için, özellikle de daha savunmasız olanlar için iyi bir yaşam kalitesi ve refah sağlayan bir yoğunluk düzeyi anlamına gelir. Yaşam alanlarının aşırı kalabalık olmaması, temel hizmetlere erişim, az katlı binalar, açık yeşil ve kamusal alanlar, yapılar ve kullanımlar ile sokak ilişkisi arasında bir denge sağlayan planlama yaşanabilir bir yoğunluk sağlar ve insan ölçeğine uygundur. Eğer kayıt dışı yerleşimlerdeki şehirlilerin yaşadığı yerler iklime ve risklere karşı güvenli, konuta uygun ve planlama standartlarının bu bölgedeki konutları uygun fiyatlı tuttuğu sürece, şehirler bu bölgelerde yaşayanları çevredeki konutlara yerleştirmek yerine altyapıyı yerinde iyileştirmeye öncelik vermelidir.

Dönüşüm 1'de bahsedildiği gibi, Afrika'nın **Windhoek** ve **Nairobi** şehirleri, konutları uygun fiyatlı tutan revize edilmiş planlama standartlarıyla kayıt dışı yerleşimleri geliştirmek için sivil toplumla iş birliği yapmıştır.⁸⁰ Topluluk Örgütleri Geliştirme Enstitüsü'nün (Community Organizations Development Institute) **Bangkok**'taki Baan Mankong programı da, 215'ten fazla şehirde sivil toplum ortaklığıyla kayıt dışı yerleşimlerin geliştirilmesinin başarılı bir örneğidir.⁸¹ İnsanların büyük bir bölümünün belirsiz kullanım hakkı altında yaşadığı şehirler, toplum tarafından tanınan mevcut tapuları ve kullanım sistemlerini kabul ederek savunmasız gruplar için kullanım hakkı güvenliğini artırmaya çalışmaktadır.⁸² **Botswana, Namibya, Ruanda ve Zambiya**, geleneksel toprak mülkiyetini resmi arazi kullanım sistemlerinin bir parçası olarak tanımaktadır.⁸³

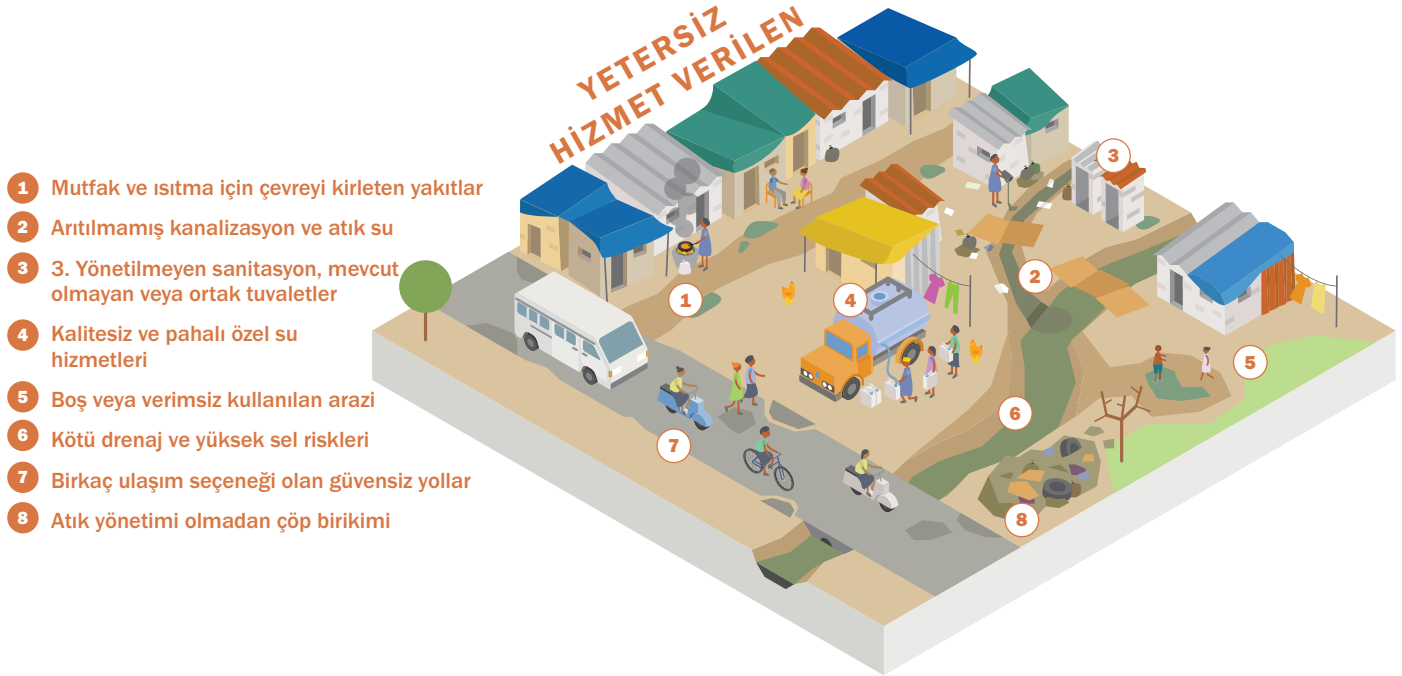
3. Daha iyi kentsel hizmetler ve sürdürülebilir büyüme için entegre alan planlamasını uygulamak

Şehirler, şehir çapında büyüme ve mahallelerin gelişmesine rehberlik etmek için (metropolden bölgeye ve yerele mekansal ölçekler arasında düzenlenmiş) yoğunluk ve arazi kullanım politikaları geliştirmelidir.⁸⁴ Yaklaşık 500 şehir genelinde kentsel büyüme modellerini gösteren Daha Eşit Bir Şehre Doğru'nun verileri, hizmet verilen arazi arzının nereye genişletileceğini düşünürken iki yönlü bir yaklaşıma olan ihtiyacı vurgulamaktadır. İklim veya diğer çevresel risklere karşı güvenli ancak yetersiz kullanılan yerleşim alanlarında arazi kullanımının en verimli yolu, şehri daha yüksek yoğunlukta ve dikey geliştirmektir (bkz. Şekil-8). Ancak artan nüfusa yönelik daha uygun fiyatlı konutlar inşa etmek için, şehirlerin altyapılarını yaygınlaştırmaları ve çevrelerine hizmet verilen araziler eklemeleri gerekir. Hindistan'ın

Ahmedabad ve Haydarabad şehirleri, tıpkı **Seul, Güney Kore** gibi şehirlerin geçmişte arazi düzenleme politikalarını kullanması gibi, büyümeyi kontrollü şekilde yönetmek için Şehir Planlama Programları uygulamışlardır. Bu politikalar, arazi sahiplerinin arazilerinin bir kısmından vazgeçtiği ve şehrin altyapı ve hizmetleri sağladığı kentsel gelişim projeleri için hizmet verilen araziler sağlar.

Şekil-8 | Arazi verimli kullanmak ve istihdam ve hizmetlerle bağlantısını sağlamak, şehirlere büyük değer katmaktadır

Kaynak: Yazarlar

DÖNÜŞÜM 7: YÖNETİŞİM VE KURUMLAR– FARKLI KOALİSYONLAR VE İŞ BİRLİKLERİ OLUŞTURMAK

Şehirler, yönetim yapısını, insanlar için ve insanlarla birlikte kurgulamalıdır. Kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarından oluşan koalisyonlar kurarak; ortak bir vizyon etrafında politik etki yaratılabilir. Hatta bu ortak vizyon; ulusal, bölgesel ve yerel düzeylerdeki politikalarla iyi bir şekilde koordine edilirse kalıcı bir değişim sağlanır.

Mevcut Durum

Öncelikli Eylemler

İstenen Sonuç

Parçalanmış yönetim ve çatışan çıkarlar

- Karar verici düzeydeki yerel aktörlerden oluşan koalisyonlar kurmak ve desteklemek
- Politika uyumu ve iş birliği için teşvikler, kaynaklar ve yetkiler oluşturmak

Değişim için koalisyonları destekleyen etkili yönetim

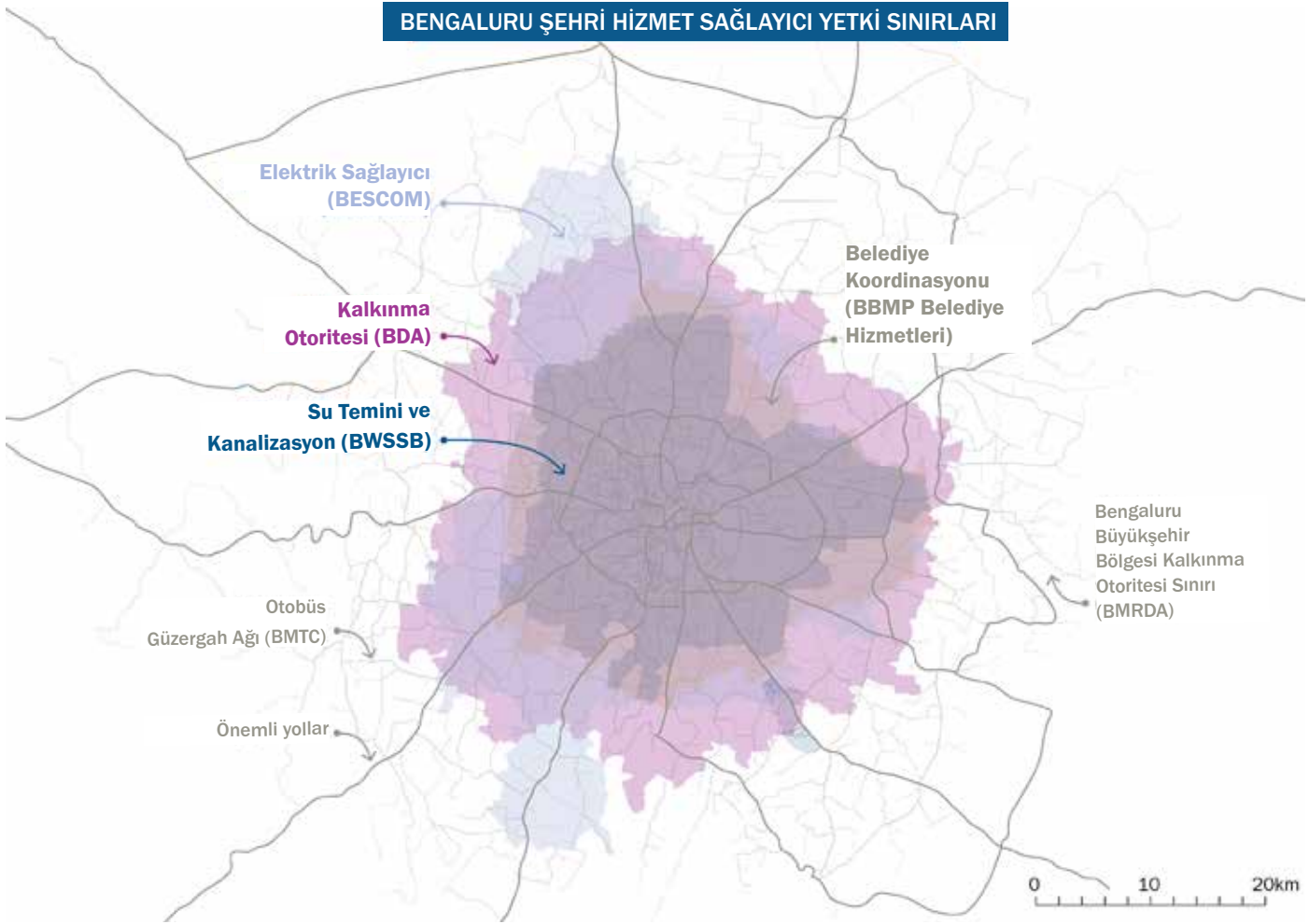
Ne, Neden Değişmeli?

Şehirler, gerekli değişiklikleri kendi imkanlarıyla yapacak güç, yargı yetkisi veya kaynaklardan yoksun olabilirler. Ulaşım, enerji, su ve sanitasyona erişim genellikle bu ağları planlayan büyükşehir veya bölgesel kurumlara bağlıdır. Yönetimler, farklı kentsel yatırımlardaki sinerjiden yararlanmak ve israfı, verimsizliği ve tekrarları önlemek için ortak bir vizyona veya fikir birliğine ihtiyaç duyar. Şehirler, dönüştürücü değişim için kalıcı destek oluşturmak amacıyla ulusal ve eyalet yönetimleri ile iş birliğine ve sivil toplumun katılımına ihtiyaç duyar.

Kurulan kurumsal yapılar ve süreçler, şehirler geliştikçe yetersiz kalmaktadır, bu nedenle kurum ve yapılar arasındaki koordinasyon da kısmen eksik kalmaktadır. Yasal ve yönetsel yapı, saha uygulamaları ile uyumsuzluklar gösterebilmekte ve doğal kaynaklar veya yapılı çevre üzerinde farkındalıktan veya denetimden yoksun olabilmektedir. Yetkililer, planlamalarını veya yatırımlarını koordine etmek için hiçbir mekanizmaya veya teşvike sahip olmayabilir ve sonunda farklı amaçlarla çalışabilirler. Örneğin, **Nairobi'de** su ve sıhhi tesisat kuruluşu, yoğun bir kayıt dışı yerleşimin yakınına su altyapısı yerleştirmiş, ancak yol idaresi yeni yollar inşa etmek için beş yıl sonra bu altyapıyı kaldırmıştır.⁸⁵ Şekil-9'daki **Bengaluru** haritasının gösterdiği gibi, şehrin farklı kurumlarının hizmet verdiği alanlar eşleşmeyebilir. Buna ek olarak, iş birliği ve uyum, katı, hiyerarşik bürokrasiler tarafından engellenmektedir. Bu da karışık ve tutarsız resmi ve gayri resmi süreçler; güvensizlik; siyasi rekabet ve zayıf iletişim yaratmaktadır.

Şekil-9 | Hindistan, Bengaluru’da, kilit hizmet sağlayan kurumların yetki alanları birbirleriyle uyumlu değildir

Not: Bengaluru, daha önce Bangalore olarak bilinen Hint şehrinin şimdiki adıdır.

Kaynak: Mahendra ve Seto, 2019, WRI India tarafından sağlanmıştır.

Öncelikli Eylemler

1. Karar verici düzeydeki yerel aktörlerden oluşan koalisyonlar kurmak ve desteklemek

Sivil toplumun politikaların oluşturulmasına ve uygulamasına katılımı, değerli bakış açıları sunabilir ve değişim için daha geniş siyasi desteği harekete geçirebilir. Dönüştürücü değişim, yerel olarak faaliyet gösteren uluslararası veya çok taraflı kuruluşların temsilcileri ve yerel paydaş grupları arasında sürdürülebilir ve ortak bir vizyon gerektirir. Şehir yetkilileri bu grupları memnuniyetle karşıladıklarında ve yetkilendirdiklerinde, siyasi liderler ayrıldığında, bağlılık veya kaynaklar azaldığında bile

hayati politikaların ve programların durmasını veya iptal olmasını önleyebilirler. **Meksika'nın Guadalajara** şehri, **Kampala ve Pune** şehirleri ile ilgili vaka çalışmalarımız, sivil toplum ve küçük işletme gruplarının birlikte ve kilit kurum yetkilileriyle birlikte çalışmasının Guadalajara'da nasıl daha iyi kamusal alan, Kampala'da sanitoryona artırılmış erişim ve Pune'da daha iyi ulaşım ve katı atık yönetimi sağladığını göstermektedir. 86 Etkili liderlerin ortak bir vizyonla insanları ve kuruluşları bir araya getirerek dönüştürücü değişimi nasıl sağladıklarını görmüş olduk (bkz. Şekil-10).

2. Politika uyumu ve iş birliği için teşvikler, kaynaklar ve yetkiler oluşturmak

Sektörel kurumlar ve şehir yetki alanları arasındaki yatay politika uyumu, kirliliğin ve sellerin önlenmesi, biyolojik çeşitliliğin, sulak alanların ve ormanların korunması gibi bölgesel zorlukların entegre bir şekilde planlanmasına olanak tanır. Yerel, bölgesel ve ulusal yönetim seviyeleri arasındaki dikey uyum, ulusal politikaların kentsel ihtiyaçlar ve önceliklerle çatışmasını veya bunları ihmal etmesini engeller. Daha yüksek devlet kademeleri, büyükşehir kurumlarına kalkınma planlarını uygulamak için ihtiyaç

duydukları yetki ve kaynakları ve iş birliği yapmak için ihtiyaç duydukları teşvikleri sağlayabilir. Örneğin, **Brezilya**'nın 2012 yılında kabul edilen Ulusal Kentsel Hareketlilik Yasası, 2015 yılına kadar 3.000'den fazla belediyenin kentsel hareketlilik planlarını benimsemesini sağlamıştır. Bu planları hazırlarken arazi kullanımı; ulaşım kurumları ve diğer yetki alanları arasında koordinasyon sağlamak için şehirlere ulusal bir finansman programı sunulmuştur. Politikaları uyumlu hale getirmek ve yerel koalisyonlar oluşturmak için çalışmak hem yukarıdan aşağıya hem de aşağıdan yukarıya iş birliğini ve ilerlemeyi teşvik eder.

Şekil-10 | Politika uyumu ve ortak bir vizyon iş birliğini teşvik eder

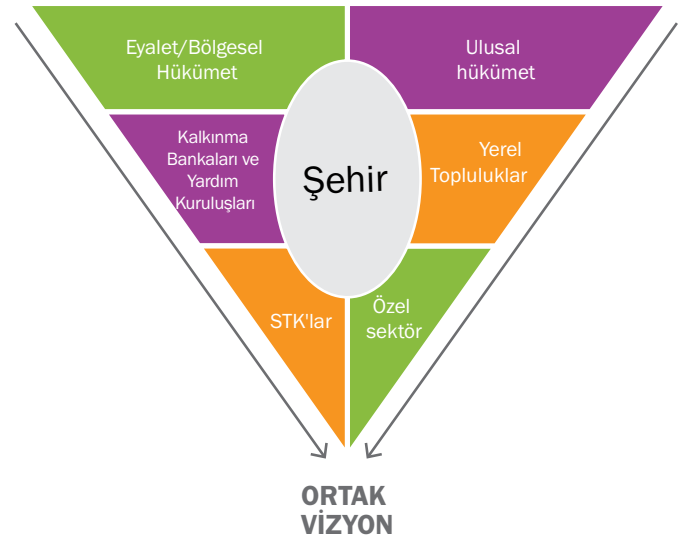
Aktörler uyumlu olmadığında, şehir çatışan gündemlerin, koordine olmayan yatırımların, verimsizliklerin ve kısa süreli değişimin maliyetlerinden mağdur olmaktadır.

Not: Bu, şehirlerde etkisi olan gösterge niteliğindeki bir dizi aktördür.

Kaynak: Yazarlar

Aktörler ortak bir vizyon doğrultusunda uyumlu olduğunda, şehir sinerjilerden yararlanmakta ve uygulamada aktörler arasında artan işbirliğinden faydalanmaktadır

DÖNÜŞTÜRÜCÜ DEĞİŞİM İÇİN ACIL EYLEM ÇAĞRISI VE YOL HARİTASI

Bu sentez rapor, küresel bir salgın dünyanın dört bir yanındaki şehirlere ve en çok da düşük gelirli insanlar bundan zarar görürken hazırlandı. Bu raporda vurgulanan tehlikelerin gerçek zamanlı olarak ortaya çıktığını ve yapılması gereken öncelikli eylemleri daha da acil hale geldiğini izledik.

Daha Eşit Bir Şehre Doğru serisi, temel kentsel hizmetlere daha adil erişimin insanların çoğunluğu için hayatı nasıl daha iyi hale getirdiğini; bunun yanında şehir bütününde ekonomik ve çevresel faydalar da sağlanabileceğini belgeliyor. Bu önemli sonuç, literatürden ve birden fazla şehir, sektör ve müdahaleden toplanan yeni kanıtlardan ortaya çıkmaktadır. Ülkeler 2015-2016 yılları arasında SKA'ları (özellikle şehirlerle ilgili SKA 11'i) ve Yeni Kentsel Gündemi taahhüt ederek 88 iddialı hedefler belirlemiştir: Herkes için daha güvenli, daha uygun fiyatlı, daha erişilebilir konut ve ulaşım; kapsayıcı ve entegre planlama; ve daha iyi hava kalitesi, sanitasyon ve diğer temel hizmetler. Ülkeler, iklim değişikliğinin yol açtığı riskler karşısında şehirleri daha adil, sürdürülebilir ve dirençli hale getirme sözü verdiler. Daha Eşit Bir Şehre Doğru serisi, bu vizyonu paylaşan ülke ve şehirlerin bunu başarmak için ne yapması gerektiğini araştırıyor. Bu bilgi birikimi, pandemiden kurtulmaya ve onun yarattığı eşitsizlikleri azaltmaya yönelik çabalara rehberlik etmenin yanı sıra, kentsel alanlarda iklim adaletine ve adil geçiş hedeflerine de katkıda bulunabilir⁸⁹ (bkz. Şekil -11).

Bu sorunları çözmek, engellerle dolu bir yokuşu tırmanmak gibi görünebilir, ancak yenilikçi yaklaşımlar ve amaçlı, sürdürülebilir eylem, ilerlemeleri beraberinde getirebilir. Kıt kaynaklar, sınırlı kapasite, çakişan ihtiyaçlar, yerleşmiş eşitsizlikler ve kısa vadeli kazanılmış haklar şehirlerin önündeki engellerden sadece birkaçıdır.

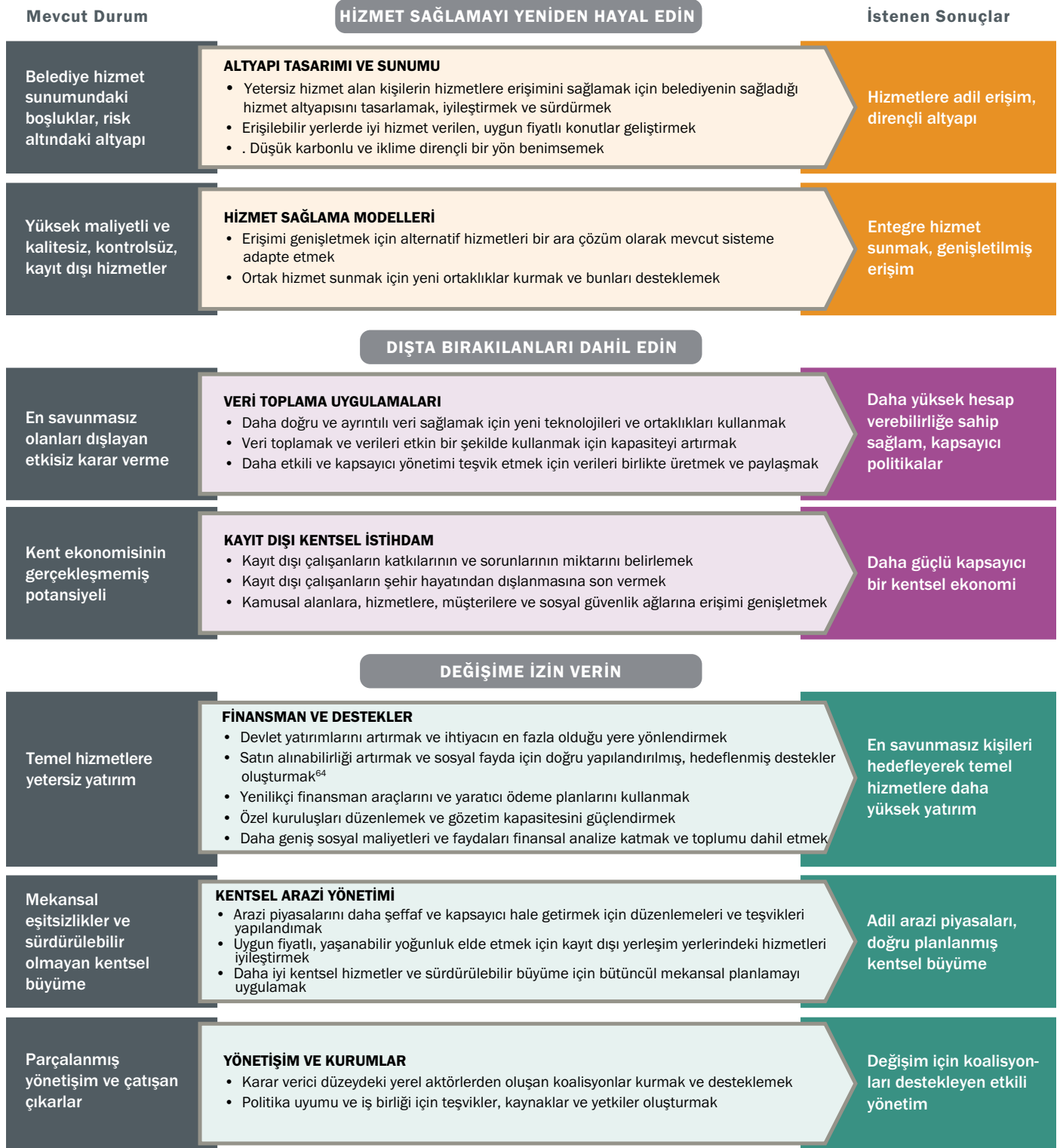
Ülkeler 2015-2016 yılları arasında SKA'ları ve Yeni Kentsel Gündemi taahhüt ederek iddialı hedefler belirlemiştir: Herkes için daha güvenli, daha uygun fiyatlı, daha erişilebilir konut ve ulaşım; kapsayıcı ve entegre planlama; ve daha iyi hava kalitesi, sanitasyon ve diğer temel hizmetler.

Ancak şimdi harekete geçmemek, bu zorlukların zaman geçtikçe daha derin ve daha zorlu hale gelmesine neden olacaktır. Bu sentez raporda detaylandırılan dönüşümleri uygulamak önemli bir başlangıçtır, ancak tüm şehirler sıfırdan başlamazlar; şehirler bu dönüşümlerin temsil ettiği sürekliliğin farklı noktalarında. Bununla birlikte, Küresel Güney'in çoğunda mevcut durumun devam etmesi (çevreyi bozan, ekonomik olarak yalnızca ayrıcalıklı ve güçlü olanlara fayda sağlayan ve insanların çoğunluğunu geride bırakan kentleşme) huzursuzluğu ve şiddeti tetikleyebilecek yıpratıcı, zorlu eşitsizlikleri ve büyük riskleri doğuracaktır.

Şehirler ayrıca, gelirleri ve rekabet gücünü artırma arayışının yüksek vasıflı işler yaratmaya vurgu yaptığı küresel ekonominin çarklarıdır. Ancak bu durum her ne kadar çok önemli olsa da kapsayıcı ekonomik büyümeyi teşvik etmek için önce fiziksel kentsel altyapı ve hizmetlerin tüm şehir sakinleri için erişilebilir hale getirilmesiyle dengelenmelidir. Bu nedenle bu rapordaki yedi dönüşüm, ekonomik kalkınma, COVID-19'dan toparlanma ve şehirlerin/ulusal hükümetlerin uygulayabileceği iklim stratejilerini tamamlamak içindir.

Yedi dönüşümden oluşan bu yol haritası, her bir dönüşümün altında bir dizi öncelikli eylem sunuyor ve belirli aktörlerin bunları nasıl uygulayabileceğini vurguluyor. Bu değişiklikleri zor koşullar altında gerçekleştiren sayısız şehir örneğini bir araya getiriyor. Tüm şehirler aynı yolu izlemeyecek veya aynı başlangıç noktasında olmayacaklardır. Ancak nereden başlarsa başlasınlar, bu dönüşümleri yapmak onları daha parlak ve daha dirençli bir geleceğe doğru ilerletmeye yardımcı olur.

Şekil-11 | Yedi sektörler arası dönüşüm içeren bu yol haritası, daha eşit, refah ve sürdürülebilir bir şehir elde edilmesine yardımcı olabilir.

Kaynak: Yazarlar.

SON NOTLAR

1. Gecekonduklarda yaşayan nüfusa ilişkin veriler (kentsel nüfusun yüzdesi) Dünya Bankası'ndan (2018b) alınmıştır. Bu ihtiyatlı bir tahmindir çünkü gecekonduklar dışında, kent merkezi ile erişim bağlantısı olmayan kent çevresinde yaşayan çok daha fazla şehir sakini de benzer zorluklarla karşı karşıyadır.
2. ILO, 2018b.
3. Mehrotra, 2019; Racaud ve ark., 2018.
4. Florida, 2017; McGranahan ve ark., 2016; Nijman ve Wei, 2020.
5. Dünya çapında, 4.245 şehrin nüfusu 2010'da 100.000'den fazlaydı (Angel ve ark., 2016).
6. Dünya Bankası, 2020b.
7. Beard ve ark., 2016; Watson, 2009a
8. Mizrahi'ye (2011) dayanarak: "Kendi kendine temin mekanizmaları, burada, bireyler ve gruplar tarafından acil çıkarlarını ve hizmet ihtiyaçlarını karşılamak için kullanılan kayıt dışı yöntemler ve stratejiler olarak tanımlanmaktadır. Bireyler ve gruplar, kendi kendine temin stratejilerini seçerek ister kamu, ister özel veya üçüncü sektör tarafından yönetilsin, toplumun yerleşik kurumsal ortamlarından (yani resmi kurallar ve yasalar) hiçbirini kullanmazlar. Bunun yerine, kanun dışı veya yasa dışı stratejilerle sonuçlarını iyileştirmeye çalışırlar. Kendi kendine temin stratejileri iki kategoriden birine ait olabilir: hizmetler için kayıt dışı (veya masa altı) ödemeler ve hizmetlerin kendi kendine üretimi. Kamu hizmeti sağlayıcılarına yapılan kayıt dışı ödemeler teşvik planını değiştirir, yani ödeyen aslında toplumda yerleşik yasal mekanizmalara kıyasla alternatif üretim kanalları yaratır. Bu iki kategori kendi kendini finanse etmeyi gerektirir ve bu nedenle devletin refahını azaltabilir ve sosyal eşitsizlikleri artırabilir."
9. Mitlin ve ark., 2019; Satterthwaite ve ark., 2019.
10. Beard ve ark., 2016.
11. BM DESA, 2019; Dünya Bankası, 2020b.
12. ILO, 2018b.
13. Gecekonduklarda yaşayan nüfusa ilişkin veriler (kentsel nüfusun yüzdesi) Dünya Bankası'ndan (2018b) alınmıştır.
14. Chen ve Beard, 2018.
15. Westphal ve ark. (2017), Erickson ve Tempest verileri kullanılmıştır (2014).
16. Beard ve ark., 2016.
17. UN-Habitat, 2020b.
18. Hutton ve Haller, 2004; Dünya Sağlık Örgütü, 2012; WWAP, 2016.
19. Venter ve ark., 2019.
20. Westphal ve ark., 2017: 9-10.
21. Kazis, 2011.
22. Westphal ve ark., 2017; Dünya Bankası, 2016a.
23. Addis Ababa Su ve Kanalizasyon İdaresi, 2015; Damania ve ark., 2017.
24. McLoughlin ve Harris, 2013; Mitlin ve ark., 2019.
25. CET, 2017; Venter ve ark., 2019.
26. Brand ve Dávila, 2011.
27. Karnataka Hükümeti, 2014.
28. M-KOPA internet sitesine bakınız, <http://www.m-kopa.com/>.
29. Lines ve Makau, 2018; King ve ark., 2017.
30. Mitlin ve Muller, 2004; King ve ark., 2017.
31. Baan Makong hakkında daha fazla bilgi için Toplum Örgütleri Geliştirme Enstitüsü'ne bakınız, <https://en.codi.or.th/>.
32. Colenbrander ve ark., 2019; Venter ve ark., 2019.
33. Küresel Uyum Komisyonu, 2019.
34. Sutherland ve ark., 2019; Almansi, 2009.
35. Mitlin ve ark., 2019; Venter ve ark., 2019.
36. Venter ve ark., 2019.
37. Bhaskar, 2019; Güvenli Su Ağı, 2016.
38. Cervero ve Golub, 2007; De la Pena ve Albright, 2013; Kumar ve ark., 2016.
39. WSUP, 2019.
40. Venter ve ark., 2019.
41. Wihbey, 2017; Chandran, 2018.
42. Lines ve Makau, 2018.
43. ILO, 2020; Racaud ve ark., 2018.
44. Corburn ve ark., 2020.
45. Dünya Bankası Grubu, 2015.
46. Dünya Bankası Grubu, 2015: 26.
47. Chen ve Beard, 2018.
48. ILO ve WIEGO 2013.
49. Assainar, 2014; Mahawar, 2018.
50. Assainar, 2014; Mahawar, 2018.
51. PRIA, 2013.
52. MHT, 2018, 2019a, 2019b.
53. HVT, 2020.
54. Roever, 2014.
55. ILO ve WIEGO, 2013; Kamath ve ark., 2018.
56. Scheinberg ve ark., 2010; BM-Habitat, 2010.
57. Colenbrander ve ark., 2019.
58. Dünya Sağlık Örgütü, 2012.
59. Dünya Sağlık Örgütü, 2012.
60. Colenbrander ve ark. (2019) Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü verilerine dayanmaktadır.
61. Angel ve Loftus, 2019; Bakker, 2007; Karunanathan, 2019; Langford ve Russell, 2017; Pestova, 2016.
62. Ahluwalia, 2019; Habtemariam ve ark., 2021; Dünya Bankası, 2017.
63. Khandker ve ark., 2014.
64. Feltenstein ve Dalta, 2020; le Blanc, 2007.
65. Mitlin ve ark., 2019.
66. Heymans ve ark., 2016.
67. Trémolet ve ark., 2007.
68. Swope, 2017.
69. Bredenoord ve ark., 2014.
70. M-KOPA Solar, 2016.
71. Küresel Uyum Komisyonu, 2019.
72. Abers ve ark., 2018.
73. Mahendra ve ark., 2020.
74. Seto ve ark., 2012.
75. Brueckner ve Sridhar, 2012; Carruthers ve Ulfarsson, 2003; Hortas-Rico ve Solé-Ollé, 2010; Libertun de Duren ve Guerrero Compeán, 2015.
76. Smolka ve De Cesare, 2006.
77. Wihbey, 2017.
78. Turok, 2018: 100.
79. CoJ, 2004; National Treasury, 2004; Ochoa ve ark., 2017; OECD, 2015.
80. King ve ark., 2017; Mitlin ve Muller, 2004.

81. Baan Makong hakkında daha fazla bilgi için Toplum Örgütleri Geliştirme Enstitüsü'ne bakınız, <https://en.codi.or.th/>.
82. Bakker ve ark., 2008; Ngoga, 2019.
83. Lall ve ark., 2017: 29.
84. Mahendra ve Seto, 2019.
85. Habtemariam ve ark., 2021.
86. Kamath ve ark., 2018; Lwasa ve Owens, 2018; Sarmiento ve ark., 2019.
87. AFD ve MEDDE, 2014.
88. SKA 11: "Şehirleri kapsayıcı, güvenli, dayanıklı ve sürdürülebilir kılmak." SKA 11, herkes için yeterli, güvenli ve uygun fiyatlı barınma ve ulaşımın yanı sıra kamusal alanlara erişim hedeflerini içermektedir. Aynı zamanda gecekondulu iyileştirme ve katılımcı ve entegre insan yerleşimi planlaması ve yönetimi sağlar. Daha fazla bilgi edinmek için bkz. SKA 11, <https://sustainabledevelopment.un.org/sdg11ve> Yeni Kentsel Gündem, <http://habitat3.org/the-new-urban-agenda/>.
89. Gulati ve ark., 2020; ILO, 2015; Just Transition Research Collaborative, 2019; Mahendra ve ark., 2019.

REFERANSLAR

AAWSA (Addis Ababa Water and Sewerage Authority). 2015. "AAWSA Annual Report." Addis Ababa: AAWSA.

Abers, R., I. Brandão, R. King, and D. Votto. 2018. Porto Alegre: Participatory Budgeting and the Challenge of Sustaining Transformative Change. World Resources Report Case Study. Washington, DC: World Resources Institute.

AFD (Agence Française de Développement) and MEDDE (Ministry of Ecology, Sustainable Development and Energy). 2014. Who Pays What for Urban Transport? Handbook of Good Practices. Lyon, France: Cooperation for Urban Mobility in the Developing World.

Ahluwalia, I.J. 2019. "Urban Governance in India." *Journal of Urban Affairs* 41 (1): 83–102.

Almansi, F. 2009. "Regularizing Land Tenure within Upgrading Programmes in Argentina; the Cases of Promeba and Rosario Hábitat." *Environment and Urbanization* 21 (2): 389–413.

Angel, J., and A. Loftus. 2019. "With-against-and-beyond the Human Right to Water." *Geoforum* 98 (January): 206–13.

Angel, S., A.M. Blei, J. Parent, P. Lamson-Hall, and N.G. Sanchez. 2016.

Areas and Densities. Vol. 1 of *Atlas of Urban Expansion*. New York: New York University; Nairobi: United Nations Human Settlements Programme; Cambridge, MA: Lincoln Institute of Land Policy.

Assainar, R. 2014. "At the Heart of Dharavi Are 20,000 Mini-Factories." *The Guardian*, November 25. <https://www.theguardian.com/cities/2014/nov/25/dharavi-mumbai-mini-factories-slum>. Accessed March 10, 2021.

Bakker, K. 2007. "The 'Commons' versus the 'Commodity': Alter globalization, Anti privatization and the Human Right to Water in the Global South." *Antipode* 39 (3): 430–55.

Bakker, K., M. Kooy, N.E. Shofiani, and E.-J. Martijn. 2008. "Governance Failure: Rethinking the Institutional Dimensions of Urban Water Supply to Poor Households." *World Development* 36 (10): 1891–915.

Beard, V.A., A. Mahendra, and M.I. Westphal. 2016. "Towards a More Equal City: Framing the Challenges and Opportunities." Working Paper. Washington, DC: World Resources Institute.

Bhaskar, R. 2019. "Tanker Mafia Earning Rs 8,000–10,000 Crore Annually from Water Biz in Mumbai." *Money Control*, June 5. <https://www.moneycontrol.com/news/eye-on-india/videos/tanker-mafia-earning-rs-800010000-crore-annually-from-water-biz-in-mumbai-4057001.html>. Accessed January 20, 2021.

Brand, P., and J.D. Dávila. 2011. "Mobility Innovation at the Urban Margins: Medellín's Metrocables." *City* 15 (6): 647–61.

Bredenoord, J., P. Van Lindert, and P. Smets, eds. 2014. *Affordable Housing in the Urban Global South: Seeking Sustainable Solutions*. 1st ed. New York: Routledge.

Bruelckner, J.K., and K.S. Sridhar. 2012. "Measuring Welfare Gains from Relaxation of Land-Use Restrictions: The Case of India's Building-Height Limits." *Regional Science and Urban Economics* 42 (6): 1061–67.

Carruthers, J.I., and G.F. Ulfarsson. 2003. "Urban Sprawl and the Cost of Public Services." *Environment & Planning B: Planning and Design* 30 (4): 503–22.

Cervero, R., and A. Golub. 2007. "Informal Transport: A Global Perspective." *Transport Policy* 14 (6): 445–57.

CET (Companhia de Engenharia de Tráfego). 2017. *Acidentes de trânsito: Relatório anual 2017*. São Paulo: Prefeitura de São Paulo.

Chandran, R. 2018. "With Drones and Satellites, India Gets to Know Its Slums." *Reuters*, July 24. <https://www.reuters.com/article/us-india-landrightstech/with-drones-and-satellites-india-gets-to-know-its-slums-idUSKBN1KE1DN>. Accessed May 10, 2021.

Chen, M., and V. Beard. 2018. "Including the Excluded: Supporting Informal Workers for More Equal and Productive Cities in the Global South." Working Paper. Washington, DC: World Resources Institute.

Chen, M.A., and G. Raveendran. 2014. "Urban Employment in India: Recent Trends and Patterns." Working Paper 7 (Statistics). Cambridge, MA: Women in Informal Employment: Globalizing and Organizing.

Chu, E., A. Brown, K. Michael, J. Du, S. Lwasa, and A. Mahendra. 2019. "Unlocking the Potential for Transformative Climate Adaptation in Cities." Background paper. Rotterdam, Netherlands: Global Commission on Adaptation; Washington, DC: World Resources Institute.

CODI (Community Organizations Development Institute). 2008. *50 Community Upgrading Projects: CODI Update*. Bangkok: CODI.

CoJ (City of Johannesburg). 2004. *Guide to the Urban Development Zone Tax Incentive for the Johannesburg Inner City*. Johannesburg: CoJ Finance and Economic Development Department.

Colenbrander, S., L. Lazer, C. Haddaoui, N. Godfrey, A. Lobo, H. Clarkson, R. Huxley, et al. 2019. *Climate Emergency, Urban Opportunity: How National Governments Can Secure Economic Prosperity and Avert Climate Catastrophe by Transforming Cities*. Washington, DC: Coalition for Urban Transitions, World Resources Institute.

Corburn, J., D. Vlahov, B. Mberu, L. Riley, W.T. Caiiffa, S.F. Rashid, and A. Ko. 2020. "Slum Health: Arresting COVID-19 and Improving Well-Being in Urban Informal Settlements." *Journal of Urban Health* 97 (3): 348–57.

Damania, R., S. Desbureaux, M. Hyland, A. Islam, S. Moore, A.-S. Rodella, J. Russ, and E. Zaveri. 2017. *Uncharted Waters: The New Economics of Water Scarcity and Variability*. Washington, DC: World Bank.

Das, A.K., and R. King. 2019. *Surabaya: The Legacy of Participatory Upgrading of Informal Settlements*. World Resources Report Case Study. Washington, DC: World Resources Institute.

de la Pena, B., and R. Albright. 2013. *Catalyzing the New Mobility in Cities: A Primer on Innovative Business and Service Models*. New York: Rockefeller Foundation.

Erickson, P., and K. Tempest. 2014. "Advancing Climate Ambition: How CityScale Actions Can Contribute to Global Climate Goals." Working Paper 2014-06. Stockholm: Stockholm Environment Institute.

Feltenstein, A., and B.K. Dalta. 2020. "Broad-Based Subsidies or Targeted Transfers? Distributional Equity vs Macroeconomic Costs." *Journal of Economic Policy Reform*: 1–18.

- Florida, R. 2017. *The New Urban Crisis: How Our Cities Are Increasing Inequality, Deepening Segregation, and Failing the Middle Class—and What We Can Do About It*. New York: Basic Books.
- Ghani, E., and R. Kanbur. 2013. "Urbanization and (in)Formalization." Policy Research Working Paper 6374. Washington, DC: World Bank.
- Glaeser, E., and A. Joshi-Ghani. 2015. *The Urban Imperative: Towards Competitive Cities*. New Delhi: Oxford University Press.
- Global Commission on Adaptation. 2019. *Adapt Now: A Global Call for Leadership on Climate Resilience*. Rotterdam, Netherlands: Global Center on Adaptation; Washington, DC: World Resources Institute.
- Government of Karnataka. 2014. "Solar Policy 2014–2021." Bengaluru: Karnataka Gazette.
- Gulati, M., R. Becqué, N. Godfrey, A. Akhmouch, A. Cartwright, J. Eis, S. Huq, M. Jacobs, R. King, and P. Rode. 2020. *The Economic Case for Greening the Global Recovery through Cities: 7 Priorities for National Governments*. Washington, DC: Coalition for Urban Transitions, World Resources Institute.
- Habtemariam, L.W., F. Gelaye, J. Du, and A. Mahendra. 2021. *Water Resilience in a Changing Urban Context: Africa's Challenge and Pathways for Action*. Washington, DC: World Resources Institute.
- Heymans, C., R. Eberhard, D. Ehrhardt, and S. Riley. 2016. *Providing Water to Poor People in African Cities Effectively: Lessons from Utility Reforms*. Washington: World Bank.
- Hortas-Rico, M., and A. Solé-Ollé. 2010. "Does Urban Sprawl Increase the Costs of Providing Local Public Services? Evidence from Spanish Municipalities." *Urban Studies* 47 (7): 1513–40.
- Hutton, G., and L. Haller. 2004. *Evaluation of the Costs and Benefits of Water and Sanitation Improvements at the Global Level*. Geneva: World Health Organization.
- HVT (High Volume Transport). 2020. "Nigeria Paves the Way to Transport Recovery, but Sustainable Development Needs to Go Faster Say Experts." October 15. <http://transport-links.com/news/nigeria-paves-the-way-to-transport-recovery-but-sustainable-development-needs-to-go-faster-sayexperts/>. Accessed August 9, 2021.
- ILO. 2015. *Guidelines for a Just Transition towards Environmentally Sustainable Economies and Societies for All*. Geneva: ILO.
- ILO. 2018b. *Women and Men in the Informal Economy: A Statistical Picture*. 3rd Ed. Geneva: ILO.
- ILO. 2020. *World Employment and Social Outlook: Trends 2020*. Geneva: ILO.
- ILO and WIEGO (Women in Informal Employment: Globalizing and Organizing). 2013. *Women and Men in the Informal Economy: A Statistical Picture*. 2nd ed. Geneva: ILO.
- Just Transition Research Collaborative. 2019. *Climate Justice from Below: Local Struggles for Just Transition(s)*. Geneva: United Nations Research Institute for Social Development.
- Kamath, L., H. Burte, A. Madhale, and R. King. 2018. *Pune: Civil Society Coalitions, Policy Contradictions, and Unsteady Transformation*. World Resources Report Case Study. Washington, DC: World Resources Institute.
- Karunanathan, M. 2019. "Can the Human Right to Water Disrupt Neoliberal Water Policies in the Era of Corporate Policy-Making?" *Geoforum* 98 (January): 244–53.
- Kazis, N. 2011. "What Percent of Your City's Street Space Is Allocated to Non-car Uses." *World Streets*, March 4. <https://worldstreets.wordpress.com/2011/03/04/what-percent-of-your-citys-street-space-is-allocated-to-noncar-uses/>. Accessed May 30, 2018.
- Khandker, S.R., H.A. Samad, Z.K.M. Sadeque, M. Asaduzzaman, M. Yunus, and A.K. Enamul Haque. 2014. *Surge in Solar-Powered Homes: Experience in OffGrid Rural Bangladesh*. Washington, DC: World Bank.
- King, R., M. Orloff, T. Virsilas, and T. Pande. 2017. "Confronting the Urban Housing Crisis in the Global South: Adequate, Secure, and Affordable Housing." Working Paper. Washington, DC: World Resources Institute.
- Kumar, M., S. Singh, A.T. Ghate, S. Pal, and S.A. Wilson. 2016. "Informal Public Transport Modes in India: A Case Study of Five City Regions." *IATSS Research* 39 (2): 102–9.
- Lall, S.V., J.V. Henderson, and A.J. Venables. 2017. *Africa's Cities Opening Doors to the World*. Washington, DC: World Bank.
- Langford, M., and A.F. Russell, eds. 2017. *The Human Right to Water: Theory, Practice and Prospects*. Cambridge: Cambridge University Press.
- le Blanc, D. 2007. "A Framework for Analyzing Tariffs and Subsidies in Water Provision to Urban Households in Developing Countries." Working Paper 63. New York: United Nations Department of Economic and Social Affairs.
- Libertun de Duren, N., and R. Guerrero Comepeán. 2015. "Growing Resources for Growing Cities: Density and the Cost of Municipal Public Services in Latin America." *Urban Studies* 53 (14): 3082–107.
- Lines, K., and J. Makau. 2018. "Taking the Long View: 20 Years of Muungano Wa Wanavijiji, the Kenyan Federation of Slum Dwellers." *Environment and Urbanization* 30 (2): 407–24.
- Lwasa, S., and K. Owens. 2018. *Kampala: Rebuilding Public Sector Legitimacy with a New Approach to Sanitation Services*. World Resources Report Case Study. Washington, DC: World Resources Institute.
- Mahadevia, D., M. Pai, and A. Mahendra. 2018. *Ahmedabad: Town Planning Schemes for Equitable Development—Glass Half Full or Half Empty?* World Resources Report Case Study. Washington, DC: World Resources Institute.
- Mahawar, H. 2018. "Dharavi Is Not Just a Slum, It's a Thriving Hub of Industry." Medium, May 23. <https://medium.com/@hiteshmahawar93/dharavi-is-not-just-a-slum-its-a-thriving-hub-of-industry-27a876df3e6>. Accessed March 10, 2021.
- Mahendra, A., R. King, E. Gray, M. Hart, L. Azeredo, L.P. Betti, S. Prakash, et al. 2020. "Urban Land Value Capture in São Paulo, Addis Ababa, and Hyderabad: Differing Interpretations, Equity Impacts, and Enabling Conditions." Working Paper. Cambridge, MA: Lincoln Institute of Land Policy.
- Mahendra, A., and K.C. Seto. 2019. "Upward and Outward Growth: Managing Urban Expansion for More Equitable Cities in the Global South." Working Paper. Washington, DC: World Resources Institute.
- McGranahan, G., D. Schensul, and G. Singh. 2016. "Inclusive Urbanization: Can the 2030 Agenda Be Delivered without It?" *Environment and Urbanization* 28 (1): 13–34.
- McLoughlin, C., and D. Harris. 2013. *The Politics of Progress on Water and Sanitation in Colombo, Sri Lanka*. London: Overseas Development Institute.
- Mehrotra, S. 2019. "Informal Employment Trends in the Indian Economy: Persistent Informality, but Growing Positive Development." Working Paper 254. Geneva: International Labour Organization.
- MHT (Mahila Housing Trust). 2018. *Promoting Energy Efficient Livelihoods: A Case Study in Home Based Embroidery Work*. Ahmedabad: MHT; Bengaluru: Selco Foundation.
- MHT. 2019a. *Promoting Energy Efficient Livelihoods: A Case of Soldering Iron*. Surat. Ahmedabad: MHT; Bengaluru: Selco Foundation.
- MHT. 2019b. *Promoting Energy Efficient Livelihoods: A Case Study in Home Based Grocery Stores*. Ahmedabad: MHT; Bengaluru: Selco Foundation.
- Mitlin, D., V.A. Beard, D. Satterthwaite, and J. Du. 2019. "Unaffordable and Undrinkable: Rethinking Urban Water Access in the Global South." Working Paper. Washington, DC: World Resources Institute.
- Mitlin, D., and A. Muller. 2004. "Windhoek, Namibia: Towards Progressive Urban Land Policies in Southern Africa." *International Development Planning Review* 26 (2): 167–86.
- Mizrahi, S. 2011. "Self-Provision of Public Services: Its Evolution and Impact." *Public Administration Review* 72 (2): 285–90.
- M-KOPA Solar. 2016. "M-KOPA Solar." <http://www.m-kopa.com/>. Accessed April 19, 2016.
- National Treasury. 2004. "Urban Renewal Tax Incentive Launched in Johannesburg and Cape Town." Press Release. Pretoria: Republic of South Africa.

- Ngoga, T.H. 2019. *A Quick, Cost-Effective Approach to Land Tenure Regularisation: The Case of Rwanda*. London: International Growth Centre.
- Nijman, J., and Y.D. Wei. 2020. "Urban Inequalities in the 21st Century Economy." *Applied Geography* 117 (April): 102188.
- Ochoa, R., T. Guerrero, and G. Velasco. 2017. "Housing Manufacturing in Mexico: Building Efficient Houses in Inefficient Locations?" *Procedia Manufacturing* 8: 89–95.
- OECD. 2015. *OECD Urban Policy Reviews: Mexico 2015: Transforming Urban Policy and Housing Finance*. Paris: OECD.
- Pestova, N. 2016. "The Human Right to Water in the City Context: Insights from Domestic Litigation." In *Global Urban Justice*, edited by B. Oomen, M.F. Davis, and M. Grigolo, 157–76. Cambridge: Cambridge University Press.
- Pieterse, E., and K. Owens. 2018. *Johannesburg: Confronting Spatial Inequality*. World Resources Report Case Study. Washington, DC: World Resources Institute.
- PRIA (Participatory Research in Asia). 2013. *Contribution of Urban Informal Settlement Dwellers to Urban Economy in India*. New Delhi: PRIA.
- Racaud, S., J. Kago, and S. Owuor. 2018. "Introduction: Contested Street: Informal Street Vending and Its Contradictions." *Articulo—Journal of Urban Research* 17–18.
- Ravallion, M., S. Chen, and P. Sangraula. 2007a. "New Evidence on the Urbanization of Global Poverty." *Population and Development Review* 33 (4): 667–702.
- Ravallion, M., S. Chen, and P. Sangraula. 2007b. "The Urbanization of Global Poverty." *World Bank Research Digest* 1 (4): 1, 8.
- Roever, S. 2014. *Informal Economy Monitoring Study Sector Report: Street Vendors*. Cambridge, MA: Women in Informal Employment: Globalizing and Organizing.
- Safe Water Network. 2016. *Drinking Water Supply for Urban Poor: City of Mumbai*. New Delhi: Safe Water Network; Washington, DC: United States Agency for International Development.
- Sarmiento, C., S. Alveano, and R. King. 2019. *Guadalajara: Revisiting Public Space Interventions through the Via Recreativa*. World Resources Report Case Study. Washington, DC: World Resources Institute.
- Satterthwaite, D., V.A. Beard, D. Mitlin, and J. Du. 2019. "Untreated and Unsafe: Solving the Urban Sanitation Crisis in the Global South." Working Paper. Washington, DC: World Resources Institute.
- Scheinberg, A., M. Simpson, and Y. Gupt. 2010. *Economic Aspects of the Informal Sector in Solid Waste Management*. Eschborn, Germany: German Technical Cooperation and Collaborative Working Group on Solid Waste Management in Low- and Middle-income Countries.
- Seto, K.C., B. Güneralp, and L.R. Hutyra. 2012. "Global Forecasts of Urban Expansion to 2030 and Direct Impacts on Biodiversity and Carbon Pools." *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America* 109 (40): 16083–88.
- Smolka, M.O., and C.M. De Cesare. 2006. "Property Taxation and Informality: Challenges for Latin America." *Land Lines* 18 (3): 14–19.
- Sutherland, C., D. Roberts, and J. Douwes. 2019. "Constructing Resilience at Three Scales: The 100 Resilient Cities Programme, Durban's Resilience Journey and Water Resilience in the Palmiet Catchment." *Human Geography* 12 (1): 33–49.
- Swope, C. 2017. "Lessons Learned from Mexico City's First Green Bond." *GreenBiz*, April 3. <https://www.greenbiz.com/article/lessons-learned-mexicocitys-first-green-bond>. Accessed August 9, 2021.
- Trémolet, S., R. Cardone, C. da Silva, and C. Fonseca. 2007. "Innovations in Financing Urban Water and Sanitation." Paper prepared for the Rockefeller Foundation Global Urban Summit, "Financing Shelter, Water and Sanitation." New York: Center for Sustainable Urban Development, Columbia University.
- Turok, I. 2018. "Urbanisation and Development: Reinforcing the Foundations." In *Routledge Companion to Planning in the Global South*, edited by G. Bhan, S. Srinivas, and V. Watson, Chapter 7. London: Routledge.
- UN DESA. 2019. *World Urbanization Prospects: The 2018 Revision*. New York: United Nations.
- UN-Habitat (United Nations Human Settlements Programme). 2010. *State of the World's Cities 2010/2011: Bridging the Urban Divide*. Nairobi: UN-Habitat.
- UN-Habitat. 2020b. *World Cities Report 2020: The Value of Sustainable Urbanization*. Nairobi: UN-Habitat.
- Venter, C., A. Mahendra, and D. Hidalgo. 2019. "From Mobility to Access for All: Expanding Urban Transportation Choices in the Global South." Working Paper. Washington, DC: World Resources Institute.
- Watson, V. 2009a. "The Planned City Sweeps the Poor Away . . .": Urban Planning and 21st Century Urbanisation." *Progress in Planning* 72 (3): 151–93.
- Westphal, M.I., S. Martin, L. Zhou, and D. Satterthwaite. 2017. "Powering Cities in the Global South: How Energy Access for All Benefits the Economy and the Environment." Working Paper. Washington, DC: World Resources Institute.
- WHO. 2012. *Global Costs and Benefits of Drinking-Water Supply and Sanitation Interventions to Reach the MDG Target and Universal Coverage*. Geneva: WHO.
- Wihbey, J. 2017. "The Drone Revolution: UAV-Generated Geodata Drives Policy Innovation." *Land Lines* 18 (4): 15–21.
- World Bank. 2016a. (Database.) *World Development Indicators*. <https://datacatalog.worldbank.org/dataset/world-development-indicators>. Accessed August 9, 2021.
- World Bank. 2017. "Preparing Mexico's Urban Transport Sector for a Low-Carbon Transition." April 6. <https://www.worldbank.org/en/results/2017/04/06/preparing-mexico-urban-transport-sector-low-carbontransition>. Accessed January 20, 2021.
- World Bank. 2018a. *Poverty and Shared Prosperity 2018: Piecing Together the Poverty Puzzle*. Washington, DC: World Bank.
- World Bank. 2018b. (Database.) *World Development Indicators*. <https://datacatalog.worldbank.org/dataset/world-development-indicators>. Accessed January 15, 2021.
- World Bank. 2020b. *Poverty and Shared Prosperity 2020: Reversals of Fortune*. Washington, DC: World Bank.
- World Bank Group. 2015. *Competitive Cities for Jobs and Growth: What, Who, and How*. Washington, DC: World Bank.
- WSUP (Water & Sanitation for the Urban Poor). 2019. *Running Dry: Tackling the Myths about Urban Water and Sanitation*. London: WSUP.
- WWAP (United Nations World Water Assessment Programme). 2016. *The United Nations World Water Development Report 2016. Water and Jobs*. Paris: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

FOTOĞRAF HAKLARI

Kapak, Eşit olmayan Sahneler; Sayfa ii, Ted McGrath; Sayfa 3, Flickr aracılığıyla Sarel Kromer; Sayfa 10, Via RecreActiva Guadalajara; Sayfa 14, Adam Cohn; Sayfa 16, WRI Ross Center for Sustainable Cities; Sayfa 25, Arkady Lukashov; Sayfa 27, WRI Ross Center for Sustainable Cities

TEŞEKKÜRLER

Bu büyüklükte bir çaba için teşekkür edeceğimiz çok sayıda kişi var. Laura Malaguzzi Valeri ve Maria Hart'a bu raporun taslaklarına sağladıkları yorumlar için minnettarız. Raporun güçlendirilmesine yardımcı olan kurum içi hakemler Manish Bapna, Thiago Guimarães, Anne Maassen, Prerna Mehta, Carlos Muñoz-Piña, Nirarta Samadhi ve Rogerio Studart'a ve kurum dışından hakemler Judy Baker, Robert Buckley, Billy Cobbett, Nora Libertun de Duren, Astrid Haas, Rubbina Karruna, Rory Moody, Diana Mitlin, Vidyadhar Phatak, Meenu Tewari, Sameh Wahba ve Jorge Wolpert'a teşekkür ederiz.

Daha önceki Daha Eşit Bir Şehre Doğru makalelerin 26 ortak yazarı Rebecca Abers, Saúl Alveano, Igor Brandão, Himanshu Burte, Martha Chen, Ashok Das, Dario Hidalgo, Lalitha Kamath, Shuaib Lwasa, Avinash Madhale, Darshini Mahadevia, Diana Mitlin, Mariana Orloff, Kate Owens, Madhav Pai, Tejas Pande, Diego Pérez, Edgar Pieterse, Carolina Sarmiento, David Satterthwaite, Karen Seto, Christo Venter, Terra Virsilas, Daniely Votto, Michael Westphal ve Lihuan Zhou'ya da teşekkürlerimizi sunuyoruz. Serinin bir parçası olarak daha önce yayımlanan 15 çalışma belgesinin 131 kurum içi ve kurum dışı hakemine de teşekkür ederiz. Geri bildirimleri, araştırmamızı geliştirmemize ve bulgularımızı keskinleştirmemize yardımcı olmuştur.

2019 Aralık ayında gerçekleşen "Daha Eşit Bir Şehre Doğru: Hindistan'da Şehirlerde Fark Yaratanlar Çalıştayı" katılımcıları O.P. Agarwal, Samrat Basak, Amit Bhatt, Bharti Bhonsale, Shahana Chattaraj, Shivani Chaudhry, Andre Aranha Correa do Lago, Vandana Chauhan, Dnyanada Deshpande, Jaya Dhindaw, Marie Durisami, Pedro Ivo Ferraz da Silva, Chirag Gajjar, Kavneet Kaur, Manzoor Khan, Komal Khatri, Ashok Khosla, Felix Knopf, Sebastien Louvet, Rejeet Mathews, Prerna Mehta, Prijayan Naapur, Vaishali Nandan, Manika Negi, Zeenat Niazi, Leona Nunes, Madhav Pai, Tikender Panwar, Lubaina Rangwala, Jyoti Sharma, Shakti Sinha, Aman Srivastava, Shikha Srivastava, Kanak Tiwari, Madhu Verma ve Kamlesh Yagnik'e teşekkür ederiz. Başarılı bir çalıştay yürütmemize yardımcı olan WRI Hindistan ofisindeki çalışanlara da teşekkür etmek isteriz: O.P. Agarwal, Jaya Dhindaw Rejeet Mathews, Prerna Mehta, Leona Nunes ve Madhav Pai.

Ayrıca 2020 Mart ayında gerçekleşen "Daha Eşit Bir Şehre Doğru: Afrika'da Şehirlerde Fark Yaratanlar Çalıştayı" web seminerinin katılımcıları Gashaw Aberra, Iman Abubaker, Zaheer Allam, Elleni Ashebir, Chris Buckley, Bizuneh Gultu, Leo Horn-Phathanothai,

Shuaib Lwasa, Wanjira Mathai, Haileselassie Medhin, Frederick Mugisa, Mokom Njang, Gaetan Siew, Revo Twinomihongi, Rogier van den Berg, Jane Weru, Liku Workalemahu, Kofi Yeboah, Edlam ve Abebe Zelue'ye teşekkür ederiz. Başarılı bir web semineri gerçekleştirmemize yardımcı olan WRI Afrika ofisindeki çalışanlarımıza da teşekkür ederiz: Iman Abubaker, Elleni Ashebir ve Wubanchi Tesso Wakoya.

WRI Ross Center Yöneticilerine rehberliği ve destekleri için teşekkür ederiz: Claudia Adriazola-Steil, Elleni Ashebir, Sergio Avelleda, Daniela Facchini, Aklilu Fikresilassie, Leo Horn-Phathanothai, Toni Lindau, Adriana Lobo, Clay Nessler, Madhav Pai, Katherine Roboff, Tini Tran, Rogier van den Berg, Sebastian Varela Contador, Ben Welle ve Güneş Cansız. Ayrıca WRI Yönetici ekibinin mevcut üyeleri ve eski üyelerine yıllar içinde değerli girdiler sağladıkları için teşekkür ederiz: Manish Bapna, Janet Ranganathan, Lawrence MacDonald ve Andrew Steer.

Emily Matthews, Kathleen Schalch ve Lauri Scherer'e editoryal destekleri için ve Carni Klirs ve Jeff Osborn dahil olmak üzere Graphicacy'deki ekibe raporun etkileşimli grafiklerini geliştirme çalışmaları için minnettarız. Ben Oldenburg'a illüstrasyon çalışması için teşekkür ederiz. Bu raporun tamamlanmasındaki büyük yardımı için Emma Pearlstone'a teşekkür ederiz. Bu çalışmayı ilerlettikleri için Maeve Weston, Carolina Marques De Mesquita, Kira Austin, Rivvy Eisenberg, Maria Hart ve Alison Yue'ye de teşekkür ederiz. İletişim ve yaygınlaştırma konusunda yardımcı olan Schuyler Null, Hillary Smith, Tini Tran ve Becca Warner ve grafikler ve düzen üzerindeki çalışmaları için Shannon Collins, Bill Dugan, Rosie Ettenheim ve Romain Warnault dahil olmak üzere iletişim ekibimize teşekkür ederiz. Medya katılımı konusundaki destekleri için Craig Brownstein, Lauren Zelin ve Michael Oko'ya da teşekkür ederiz.

Dışişleri, İngiliz Milletler Topluluğu ve Kalkınma Ofisi'ne (FCDO; eski Uluslararası Kalkınma Departmanı, DFID) WRR serisini ve bu raporu finanse ettiği için minnettarız. WRI'ya temel finansman sağlayan kurumsal stratejik ortaklarımız Hollanda Dışişleri Bakanlığı, Danimarka Dışişleri Bakanlığı ve İsveç Uluslararası Kalkınma ve İşbirliği Ajansı'na da destekleri için teşekkür ederiz.

BU RAPOR HAKKINDA

“Daha Eşit Bir Şehre Doğru”, bir dizi çalışma belgesinin sentez raporudur. Bu raporun, diğer çalışma belgelerinin elektronik bir kopyasını edinmek ve destekleyici materyalleri görüntülemek için lütfen www.citiesforall.org adresini ziyaret edebilirsiniz.

Fon Sağlayıcılar

Aşağıdaki bağışçılara cömert mali destekleri için çok teşekkür ederiz:

Dışişleri, İngiliz Milletler Topluluğu ve Kalkınma Ofisi (FCDO)

Stephen M. Ross Philanthropies

Danimarka Dışişleri Bakanlığı

İrlanda Dışişleri ve Ticaret Bakanlığı

Hollanda Dışişleri Bakanlığı

İsveç Uluslararası Kalkınma ve İşbirliği Ajansı

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı

WRI Ross Center For Sustainable Cities Hakkında

WRI Ross Center for Sustainable Cities, WRI'nın şehirlerin herkes için daha yaşanabilir olduğu bir geleceği şekillendirmeye adanmış programıdır. Daha bağlantılı, kompakt ve koordineli şehirler sağlar. Ross Center, hava kalitesi, su, binalar, arazi kullanımı ve enerji dahil olmak üzere diğer sektörlerdeki yenilikçi çözümleri katalize etmek için EMBARQ ağına ulaşım ve kentsel gelişim uzmanlığını genişletir. WRI'nın araştırma başarısını, Brezilya, Çin, Kolombiya, Etiyopya, Hindistan, Meksika, Türkiye ve Amerika Birleşik Devletleri'nde 370'den fazla yerel ve küresel uzmandan oluşan bir ağ aracılığıyla yirmi yıllık saha deneyimiyle birleştirerek dünyanın dört bir yanındaki şehirleri daha yaşanabilir hale getirmek için çalışır. Daha fazla bilgi için www.wrirosscities.org adresini ziyaret edebilirsiniz.

WRI Hakkında

WRI, büyük fikirleri çevre, ekonomik fırsatlar ve insan refahı bağlamında eyleme dönüştüren küresel bir araştırma kuruluşudur.

Mücadelemiz

Doğal kaynaklar, ekonomik fırsatların ve insan refahının temelinde yer alır. Ancak bugün, Dünya kaynaklarını sürdürülebilir olmayan bir biçimde tüketiyoruz, ekonomileri ve insanların hayatlarını tehlikeye atıyoruz. İnsanlar temiz suya, verimli topraklara, sağlıklı ormanlara ve istikrarlı bir iklime bağımlıdır. Yaşanabilir şehirler ve temiz enerji ise sürdürülebilir bir gezegen için gereklidir. Bu yüzden içinde bulunduğumuz on yılda bu acil, küresel zorlukları ele almalıyız.

Vizyonumuz

Doğal kaynakların akıllıca yönetildiği adil ve refah seviyesi yüksek bir gezegen hayal ediyoruz. Yoksulluğu ortadan kaldırmak ve tüm insanlar için doğal çevreyi sürdürülebilir biçimde kullanmak amacıyla hükümetin, iş dünyasının ve toplulukların eylemlerinin birleştiği bir dünya yaratmayı amaçlıyoruz.

Yaklaşımımız

Hesapla

İşe verilerle başlıyoruz. Bağımsız araştırmalar yürütüyoruz ve yeni anlayışlar ve öneriler geliştirmek için en son teknolojiden yararlanıyoruz. Titiz analizimiz riskleri belirliyor, fırsatları ortaya çıkarıyor ve akıllı stratejiler hakkında bilgi veriyor. Çabalarımızı, sürdürülebilirliğin geleceğinin belirleneceği, etkili ve gelişmekte olan ekonomilere odaklıyoruz.

Değiştir

Araştırmalarımızı hükümet politikalarını, iş stratejilerini ve sivil toplum eylemlerini etkilemek için kullanıyoruz. Güçlü bir kanıt temeli oluşturmak için projeleri sivil toplum, şirketler ve devlet kurumlarıyla test ediyoruz. Ardından, yoksulluğu azaltmak ve toplumu güçlendirmek için ortaklarla birlikte çalışıyoruz. Sonuçlarımızın cesur ve kalıcı olmasını sağlamak adına sorumluluk alıyoruz.

Ölç

Küçük düşünmüyoruz. Test edildikten sonra, çabalarımızı bölgesel ve küresel olarak benimsemek ve genişletmek için ortaklarla birlikte çalışıyoruz. Fikirlerimizi hayata geçirmek ve etkimizi artırmak için karar vericilerle birlikte çalışıyoruz. Başarıyı, insanların yaşamlarını iyileştiren ve sağlıklı bir çevreyi sürdüren hükümet ve iş ortakları aracılığıyla ölçüyoruz.

Her WRI raporu, kamuoyunu ilgilendiren bir konunun zamanında, bilimsel bir şekilde ele alınmasını temsil etmektedir. WRI, çalışma konularını seçme ve yazarlarına ve araştırmacılarına araştırma özgürlüğü sağlama sorumluluğunu üstlenmektedir. Ayrıca uzman hakem ve danışmanların rehberliğini rica etmektedir. Aksi belirtilmedikçe, WRI yayınlarında belirtilen tüm yorum ve bulgular yazarlara aittir.

Haritalar açıklama amaçlıdır ve herhangi bir ülke veya bölgenin yasal statüsü veya hudutların sınırlandırılmasına ilişkin WRI adına herhangi bir fikrin ifade edildiği anlamına gelmemektedir.

WORLD
RESOURCES
INSTITUTE

10 G STREET NE
SUITE 800
WASHINGTON, DC 20002, USA
+1 (202) 729-7600
WWW.WRI.ORG